



www.inspectiamuncii.ro

Raport de activitate al Inspekției Muncii - 2005

Raport pentru Biroul Internațional al Muncii



ROMÂNIA
MINISTERUL MUNCII,
SOLIDARITĂȚII SOCIALE ȘI FAMILIEI

INSPECTIA MUNCII

CUVÂNT ÎNAINTE

România este membră fondatoare a Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M), ca semnatară a Tratatului de la Versailles (1919) și a ratificat un număr însemnat de convenții adoptate în cadrul acestei organizații, situându-se în rândul țărilor cu un număr mediu de ratificări.

Astfel, *Convenția O.I.M. nr. 81/1947* privind inspecția muncii din industrie și comerț și *Convenția O.I.M nr. 129/1969* privind inspecția muncii în agricultură au fost ratificate și implementate în legislația românească prin Decretul Consiliului de Stat nr. 284/1973 și, respectiv, Decretul Consiliului de Stat nr. 83/1975.

Inspecția Muncii este înființată, organizată și funcționează în baza Legii nr. 108/1999 și a H.G. nr. 767/1999, în conformitate cu prevederile Convenției nr. 81 O.I.M., ca organ de specialitate al administrației publice centrale care exercită atribuții de autoritate de stat în domeniul muncii, relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă, și are același mandat cu instituțiile similare din statele membre ale Uniunii Europene.

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, Inspecția Muncii prezintă anual ministrului muncii, solidarității sociale și familiei un Raport privind activitatea desfășurată, în domeniile sale de competență.

Raportul anual al Inspecției Muncii, ținând cont și de prevederile art. 21 din Convenția nr. 81 O.I.M., cuprinde informații generale referitoare la:

- aspecte legislative, legi și reglementări a căror aplicare este controlată de inspectorii de muncă;
- resursele umane și financiare;
- activitatea de control în domeniile de competență;
- încălcări ale legislației în domeniu și sancțiuni contravenționale aplicate;
- statistica accidentelor de muncă înregistrate;
- activități derulate în sprijinul integrării europene.

Raportul Inspecției Muncii pe anul 2005, reflectă activitatea intensă, susținută, pe care inspectorii de muncă din aparatul central și teritorial, respectiv din inspectoratele teritoriale de muncă au desfășurat-o pentru asigurarea aplicării dispozițiilor legale și furnizarea informațiilor privind cele mai eficiente metode de aplicare a dispozițiilor legale din domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, astfel încât să se diminueze continuu numărul accidentelor de muncă și al îmbolnăvirilor profesionale și, în același timp, să se creeze condiții de muncă prin care să se asigure confortul fizic, psihic și social al lucrătorilor.

Mariana BASUC
INSPECTOR GENERAL DE STAT

CUPRINS

I.	INSPECȚIA MUNCII, AUTORITATE DE CONTROL.....	4
II.	ASPECTE LEGISLATIVE.....	8
III.	RESURSE UMANE ȘI FINANCIARE.....	12
IV.	STATISTICI ALE ACTIVITĂȚII DE CONTROL.....	19
V.	STATISTICI ALE SANȚIUNILOR CONTRAVENȚIONALE APLICATE.....	27
VI.	MODUL DE ÎNDEPLINIRE A ACTIVITĂȚILOR PLANIFICATE.....	31
VI.1.	Activități derulate în sprijinul integrării europene și cooperării internationale.....	32
VI.2.	Proiecte de înfrățire instituțională.....	35
VI.3.	Campanii naționale de control și conștientizare.....	38
VI.4.	Controlul tematic în domeniul relațiilor de muncă.....	52
VI.5.	Controlul tematic în domeniul securității și sănătății în muncă.....	60
VII.	ASPECTE GENERALE ALE MORBIDITĂȚII PROFESIONALE.....	65
VIII.	STATISTICI ALE ACCIDENTELOR DE MUNCĂ PRODUSE ÎN ANUL 2005.....	70

CAPITOLUL I

INSPECȚIA MUNCII, AUTORITATE DE CONTROL

I. INSPECȚIA MUNCII, AUTORITATE DE CONTROL

Inspecția Muncii, înființată și organizată în conformitate cu prevederile Convenției nr. 81 a Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.) cu același mandat ca și cel al instituțiilor similare din Statele Membre ale Uniunii Europene, controlează aplicarea legislației în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă.

În îndeplinirea obiectivelor ce îi revin potrivit legii, prin structurile sale centrale și locale, Inspecția Muncii controlează în domeniul relațiilor de muncă aplicarea reglementărilor privind totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă, măsurile de protecție care se referă la persoanele încadrate în muncă, egalitatea de șanse între femei și bărbați, încadrarea în muncă a cetățenilor străini, precum și protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate.

În domeniul securității și sănătății în muncă se asigură controlul respectării reglementărilor privind protecția lucrătorilor față de riscurile legate de expunerea la agenți chimici, cancerigeni și mutageni, agenți biologici, azbest, zgomot, vibrații, câmpuri electromagnetice, manipularea manuală a maselor. De asemenea, se controlează respectarea cerințelor minime privind securitatea și sănătatea lucrătorilor din industria extractivă de foraj, pe șantierele temporare sau mobile, la bordul navelor de pescuit, precum și asistența medicală la bordul navelor.

O atenție specială se îndreaptă spre implementarea în unități a semnalizării de securitate și sănătate la locurile de muncă, realizarea cerințelor impuse de reglementările privind locul de muncă, utilizarea echipamentelor de muncă, precum și a echipamentelor individuale de protecție.

Inspecția Muncii controlează și protecția la locul de muncă a tinerilor și a lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează.

În ceea ce privește supravegherea pieței, Inspecția Muncii are atribuții de control al respectării cerințelor esențiale de securitate și sănătate în muncă necesare pentru introducerea pe piață și punerea în funcțiune a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune, a echipamentelor individuale de protecție, a echipamentelor tehnice, a echipamentelor și sistemelor de protecție destinate utilizării în atmosfere potențial explozive, precum și a explozivilor de uz civil.

Activitatea de control a Inspecției Muncii se planifică prin Programul Cadru anual de Acțiuni, care este avizat de către inspectorul general de stat și este elaborat pe baza Programului de Guvernare, a situației statistice a accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale, precum și pe baza unor priorități stabilite ulterior.

Identificarea problemelor apărute în îndeplinirea obiectivelor a presupus asumarea multor decizii, coordonarea activităților derulate în inspectoratele teritoriale de muncă, controlul permanent al modului de îndeplinire al acestora, precum și evaluarea rezultatelor obținute, prin analize efectuate periodic.

În realizarea atribuțiilor sale Inspecția Muncii cooperează cu ministere, inspecții din alte domenii, instituții publice sau private, cu reprezentanții partenerilor sociali și poate apela la serviciile unor experți sau ale unor organisme specializate, în condițiile stabilite de regulamentul de organizare și funcționare propriu.

În acest sens, Inspecția Muncii a semnat protocoale cu Ministerul Sănătății, Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii "Alexandru Darabont", Catedra de Medicină a Muncii din cadrul Universității de Medicină și Farmacie "Carol Davila", Revista "Obiectiv", Institutul de Securitate Minieră și Protecție Antiexplozivă Petroșani - INSEMEX, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Administrației și Internelor – Inspectoratul General al Poliției Române, Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat – ISCIR etc.

În activitatea de control, Inspecția Muncii colaborează cu Garda Națională de Mediu, Garda Financiară, Inspectoratul de Stat în Construcții, Autoritatea Națională a Vămirilor, Direcția Generală de Sănătate Publică, Inspecția Sanitară de Stat și Poliția Sanitar-Veterinară.

Potrivit atribuțiilor ce îi revin din legea de organizare și funcționare, Inspecția Muncii furnizează informații celor interesați despre cele mai eficiente mijloace de respectare a legislației muncii, și de prevenire a riscurilor profesionale. De asemenea, coordonează activitatea de instruire și informare a angajaților în domeniul securității, sănătății și al relațiilor de muncă și urmărește activitatea de formare a specialiștilor în domeniu.

Pentru aplicarea „Politicii și strategiei în domeniul securității și sănătății în muncă pe perioada 2004-2007” aprobată de ministrul muncii, solidarității sociale și familiei și de ministrul sănătății, Inspecția Muncii derulează acțiuni specifice pentru consolidarea culturii de prevenire a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională, prin combinarea unor instrumente precum educație, informare, conștientizare și îndrumare în domeniu, și prin controlul aplicării eficiente a legislației securității și sănătății în muncă.

Pornind de la faptul că Inspecția Muncii este organ al administrației publice centrale, s-a avut în vedere în permanență deschiderea instituției către cetățean și asigurarea transparenței instituționale, prin:

- punerea la dispoziția persoanelor interesate a unor informații de interes public, solicitate de acestea;
- publicarea în mass-media a unor informații de interes pentru cetățeni, realizarea de spoturi publicitare (spre exemplu pentru prevenirea muncii fără forme legale), interviuri și reuniuni televizate;
- dezvoltarea site-ului propriu și actualizarea acestuia cu informații.

Periodic, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă au fost organizate reuniuni de analiză, pe diferite domenii de activitate, cu reprezentanți ai angajatorilor, angajaților, membrilor comitetelor de securitate și sănătate în muncă, medicilor de medicina muncii, sindicatelor și patronatelor.

Astfel, în domeniul agriculturii au fost organizate 130 de reuniuni de analiză, la care au participat peste 2.460 de persoane, în domeniul mineritului cele 58 de reuniuni organizate au reunit peste 870 participanți, în domeniul transporturilor au fost realizate 144 de seminarii cu peste 2.400 de participanți, iar în domeniul industriei și comerțului peste 16.500 de persoane au participat la cele aproximativ 580 de acțiuni tematice realizate.

Inspectoratele teritoriale de muncă organizează, la solicitarea angajatorilor, cursuri de perfecționare profesională a personalului cu atribuții în domeniul relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă, a membrilor comitetelor de securitate și sănătate în muncă, a personalului încadrat în compartimentele de specialitate, a reprezentanților sindicatelor și patronatului.

Imaginea instituției în mass-media a fost reflectată în anul 2005 prin apariția a aproximativ 4.500 de articole publicate de presa locală și centrală. Aceste articole au reflectat, în mare parte, aspecte legate de campaniile de conștientizare și control pe probleme de interes derulate de Inspecția Muncii. În 1.720 de articole s-au semnalat aspecte privind munca fără forme legale de angajare.

Cu ocazia „Zilei internaționale a securității și sănătății în muncă”, din 28 aprilie, s-au organizat acțiuni de conștientizare a angajaților și angajatorilor, pentru prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale și pentru asigurarea unui mediu de muncă sigur și sănătos.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite prin *Strategia de comunicare internă și externă privind integrarea României în Uniunea Europeană*, inspectoratele teritoriale de muncă au organizat 63 de seminarii cu tema: „*Adaptarea la schimbare în muncă și societate: o nouă strategie a Comunității Europene în domeniul securității și sănătății în muncă, 2002-2006*”. La aceste seminarii au participat peste 2.080 de persoane, acțiunea fiind reflectată în peste 120 de articole în presa locală.

CAPITOLUL II

ASPECTE LEGISLATIVE

II. ASPECTE LEGISLATIVE

Inspecția Muncii exercită controlul aplicării unitare a dispozițiilor legale în domeniul securității și sănătății în muncă și al relațiilor de muncă în unitățile din sectorul public, mixt, privat, precum și la alte categorii de angajatori.

Instituțiile care nu intră în competența de control a Inspecției Muncii sunt: Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și Ministerul Justiției - Direcția Generală a Penitenciarelor, Ministerul Finanțelor Publice – Garda Financiară, precum și Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază, acestea având structuri proprii de control.

Competențele de control ale inspectorilor de muncă au fost stabilite prin următoarele acte normative în vigoare în anul 2005:

- Legea nr. 108/1999 privind înființarea și organizarea Inspecției Muncii, republicată;
- Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 90/1996 privind protecția muncii, republicată, și actele normative emise în aplicarea acesteia: Normele Metodologice de aplicare, Normele Generale de Protecție a Muncii, Normele Specifice de Securitate a Muncii;
- Decretul nr. 466/1979 privind regimul substanțelor toxice și actele normative emise în aplicarea acestuia;
- Ordonanța Guvernului nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură, aprobată prin Legea nr. 85/1995;
- Legea nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive, cu modificările și completările ulterioare și actele normative emise în aplicarea acesteia;
- Legea nr. 608/2001 privind evaluarea conformității produselor, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 457/2003 privind asigurarea securității utilizatorilor de echipamente electrice de joasă tensiune;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă, aprobată prin Legea nr. 25/2004;
- Legea nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 156/2000 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 203/1999 privind permisele de muncă, republicată;
- Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 115/2004 privind stabilirea cerințelor esențiale de securitate ale echipamentelor individuale de protecție și a condițiilor pentru introducerea lor pe piață;
- Hotărârea Guvernului nr. 119/2004 privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a mașinilor industriale;
- Hotărârea Guvernului nr. 539/2004 privind limitarea nivelului emisiilor de zgomot în mediu produs de echipamente destinate utilizării în exteriorul clădirilor;
- Hotărârea Guvernului nr. 752/2004 privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive;
- Hotărârea Guvernului nr. 617/2004 privind înființarea și organizarea Comitetului Național Director pentru Prevenirea și Combaterea Exploatării Copiilor prin Muncă.

Principalele actele normative intrate în vigoare în anul 2005, în domeniile de competență ale Inspecției Muncii au fost următoarele:

- Legea nr. 403/27.12.2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă;
- Legea nr. 371/13.12.2005 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 65/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii;
- Legea nr. 279/05.10.2005 privind ucenicia la locul de muncă;
- Legea nr. 18/28.02.2005 pentru modificarea art. 8 din Legea nr. 203/1999 privind permisele de muncă;
- Ordonanța Guvernului nr. 55/01.09.2005 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 17/2002 privind stabilirea perioadelor de conducere și a perioadelor de odihnă ale conducătorilor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere;
- Hotărârea Guvernului nr. 1768/22.12.2005 privind preluarea din carnetele de muncă a datelor referitoare la perioadele de stagiu de cotizare realizat în sistemul public de pensii anterior datei de 1 aprilie 2001;
- Hotărârea Guvernului nr. 1766/22.12.2005 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată;
- Hotărârea Guvernului nr. 1207/05.10.2005 pentru modificarea și completarea Normelor tehnice privind deținerea, prepararea, experimentarea, distrugerea, transportul, depozitarea, mânuirea și folosirea materiilor explozive utilizate în orice alte operațiuni specifice în activitățile deținătorilor, precum și autorizarea artificierilor și a pirotehniștilor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 536/2002;
- Hotărârea Guvernului nr. 809/14.07.2005 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 115/2004 privind stabilirea cerințelor esențiale de securitate ale echipamentelor individuale de protecție și a condițiilor pentru introducerea lor pe piață;
- Hotărârea Guvernului nr. 226/24.03.2005 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 938/2004 privind condițiile de înființare și funcționare, precum și procedura de autorizare a agentului de munca temporară;

- Ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 834/14.11.2005 privind aprobarea Listei organismelor recunoscute care efectuează evaluarea conformității explozivilor de uz civil;
- Ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 642/30.08.2005 privind aprobarea Listei standardelor române care adoptă standarde europene armonizate referitoare la echipamente și sisteme protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive;
- Ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 640/30.08.2005 privind aprobarea Listei organismelor recunoscute care efectuează evaluarea conformității echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive;
- Ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 628/24.08.2005 privind aprobarea Listei standardelor române care adoptă standarde europene armonizate referitoare la explozivi de uz civil;
- Ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familie nr. 556/01.08.2005 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 241/2004 privind aprobarea Listei standardelor române care adoptă standarde europene armonizate referitoare la echipamente individuale de protecție.

Inspectorilor de muncă le-au revenit noi atribuții de control în domeniul supravegherii pieței, prin intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 207 din 17.03.2005 privind stabilirea cerințelor esențiale de securitate ale explozivilor de uz civil și a condițiilor pentru introducerea lor pe piață.

În cursul anului 2005, activitatea de control a inspectorilor de muncă s-a concretizat cu încheierea a 25.334 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, prin care au fost aplicate 27.051 sancțiuni contravenționale.

În domeniul securității și sănătății în muncă, prin cele 9.134 de procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor au fost aplicate 4.193 de amenzi și 5.353 de avertismente. De asemenea, au fost înaintate organelor de urmărire penală 177 sesizări privind nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice a prevederilor legale din domeniul securității și sănătății în muncă.

În domeniul relațiilor de muncă, prin cele 16.200 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, au fost aplicate 6.345 de amenzi și 11.160 de avertismente.

De asemenea, au fost înaintate organelor de urmărire penală 14 sesizări cu privire la nerespectarea condițiilor legale de vârstă privind încadrarea în muncă a minorilor sau folosirea acestora pentru prestarea unor activități cu încălcarea prevederilor legale privind regimul de muncă al minorilor (art. 280¹ din Codul muncii) și a prevederilor art. 19 din Legea nr. 130/1999.

În cazul a 5 sesizări s-a dat soluția de neîncepere a urmăririi penale, într-un caz soluția a fost de scoatere de sub urmărire penală, aplicându-se în schimb amenda administrativă în cuantum de 500 RON, iar celelalte 8 sesizări sunt în curs de cercetare.

CAPITOLUL III

RESURSE UMANE ȘI FINANCIARE

III. RESURSE UMANE ȘI FINANCIARE

A. Resurse umane

Personalul Inspecției Muncii și al inspectoratelor teritoriale de muncă este compus din inspecții de muncă și alte categorii de personal.

Inspectorii de muncă sunt independenți față de orice schimbare guvernamentală și sunt încadrați prin concurs sau examen, conform prevederilor legale în vigoare. Funcția de inspector de muncă poate fi ocupată de persoane cu studii superioare tehnice, juridice, economice, psihosociologice, de medicină a muncii și de medicină generală.

La alte categorii de personal se încadrează personalul din activitățile economice, financiare, juridice, administrative, precum și personalul de deservire.

Resursele de personal, la începutul anului 2005, aveau repartizate 3.865 de posturi la nivel central și teritorial iar la sfârșitul anului, au fost suplimentate la 3.905 posturi, cu următoarea structură:

- a) **după natura posturilor**
 - 79,4% funcții publice, respectiv 3.101 posturi
 - 20,6% funcții contractuale, respectiv 804 posturi

- b) **după categoria posturilor**
 - 347 funcții de conducere
 - 3.558 funcții de execuție

- c) **după tipul de activitate** cele 3.558 funcții de execuție erau:
 - **2.608 posturi - activitate de bază** (exclusiv funcțiile de conducere):
 - 1) control relații de muncă și evidența muncii – 922 posturi de inspecții de muncă, din care 833 ocupate;
 - 2) control securitate și sănătate în muncă, îndrumări și autorizări - 605 posturi de inspecții de muncă, din care 510 ocupate;
 - 3) evidența muncii, gestiune și arhivare – 1.081 posturi, din care 973 ocupate;
 - **950 posturi - activități funcționale** (audit intern, informare și relații cu publicul, financiar, resurse umane, sistem informațional, administrativ, legislație, etc.) din care 836 ocupate.

La sfârșitul anului 2005, **structura de personal** se prezenta astfel:

Instituția	Număr posturi			Inspectori de muncă (inclusiv cadre de conducere)			Alte categorii de personal		
	total	ocupate	vacante	total	ocupate	vacante	total	ocupate	vacante
I.M	239	148	91	110	67	43	129	81	48
I.T.M.	3.666	3.293	373	1.699	1.504	195	1.967	1.789	178
Total	3.905	3.441	464	1.809	1.571	238	2.096	1.870	226

Situația fluctuației de personal din cadrul Inspecției Muncii și a inspectoratelor teritoriale de muncă la finele anului 2005, este următoarea:

Fluctuația de personal	Număr persoane	
	Inspecția Muncii	I.T.M.
Persoane angajate	8	193
Persoane care și-au încetat activitatea	7	176

Cauzele care au determinat încetarea raporturilor de serviciu sau a raporturilor de muncă în cursul anului 2005, au fost :

Cauze	Număr persoane	
	Inspecția Muncii	I.T.M.
Demisie, transfer, eliberare/destituire din funcție	1	54
Pensionare	2	23
Altele	4	99
Total	7	176

Din analiza indicatorilor privind resursele umane din Inspecția Muncii și din inspectoratele teritoriale de muncă, rezultă următoarele:

- numărul mediu de angajați: 3.452 ;
- rata fluctuației personalului: 5,3% ;
- gradul de ocupare a posturilor: 88,12%.

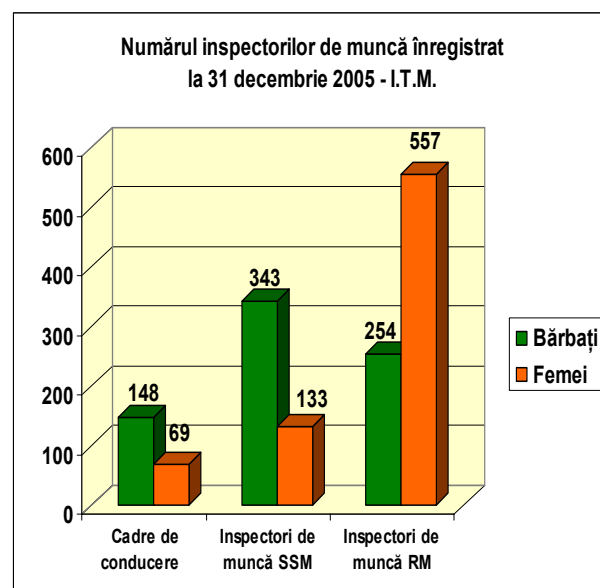
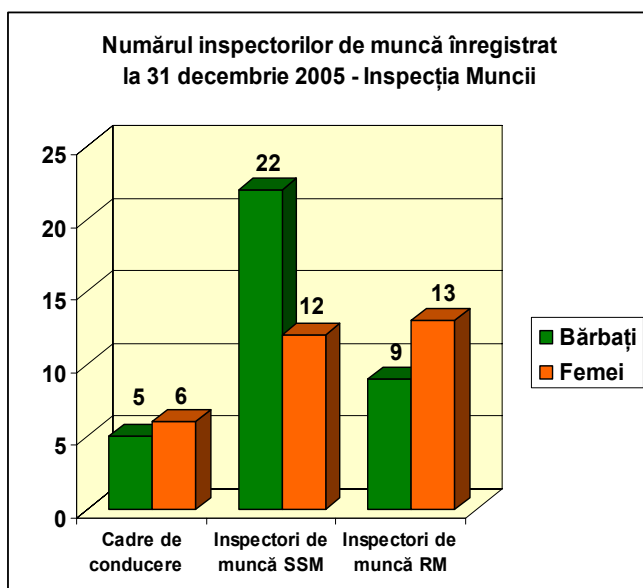
Numărul inspectorilor de muncă înregistrat la 31 decembrie 2005

Cadre de conducere/Domeniul de competență	Număr inspectorii de muncă		
	Total	Bărbați	Femei
INȘPECȚIA MUNCII			
Cadre de conducere (IGS, IGSA, D, SS, SB) ¹	11	5	6
Domeniul securității și sănătății în muncă	34	22	12
Domeniul relațiilor de muncă	22	9	13
Total (Inspeția Muncii)	67	36	31
INSPECTORATELE TERITORIALE DE MUNCĂ			
Cadre de conducere (IS, ISA, SS, SB) ¹	217	148	69
Domeniul securității și sănătății în muncă	476	343	133
Domeniul relațiilor de muncă	811	254	557
Total (I.T.M.)	1.504	745	759

¹ IGS - inspector general de stat
IGSA - inspector general de stat adjunct
D - director

IS – inspector șef
ISA - inspector șef adjunct

SS - șef serviciu
SB - șef birou



Numărul inspectorilor de muncă, pe specializări, înregistrați la 31 decembrie 2005

Cadre de conducere / Domeniul de competență	Ingineri										Alte profesii			
	Chimiști	Mineri	Metalurgi	Energeticieni	Constructori	Agronomi	Mecanici	Transporturi	Alții	Psihosociologi	Economiști	Medici	Juriști	Altele
INȘPECȚIA MUNCII														
Cadre de conducere (IGS, IGSA, D, SS, SB)	2	2	1				2		1		2		1	
Securitate și sănătate în muncă	1	1	3	2	1	2	13		10				1	
Relații de muncă							1				8		13	
INȘPECTORATELE TERITORIALE DE MUNCĂ														
Cadre de conducere (IS, ISA, SS, SB)	9	12	12	3	6	1	51		32		51	0	40	
Securitate și sănătate în muncă	49	29	27	28	32	16	183	5	86		1	13	6	1
Relații de muncă	33	13	10	10	17	10	94	1	64	8	299	1	237	14

Structura distribuției inspectorilor de muncă, cu funcții de execuție și de conducere și cu atribuții de control pe **categoriile de vârstă și sex** se prezintă astfel:

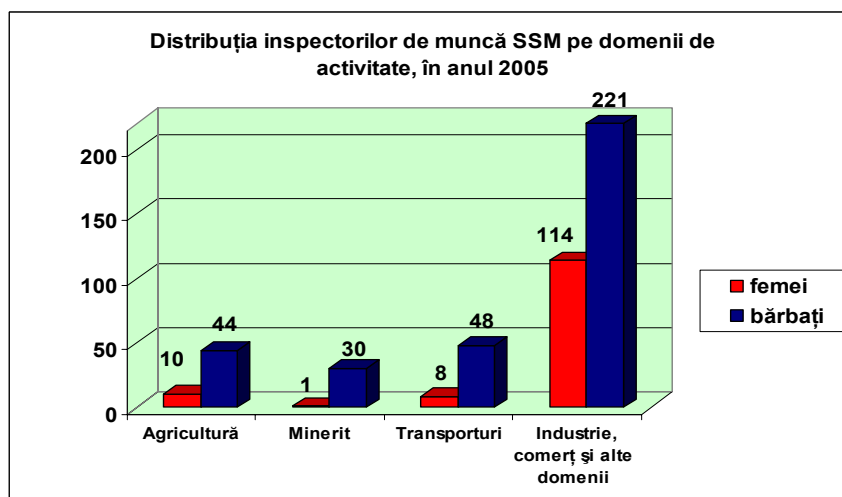
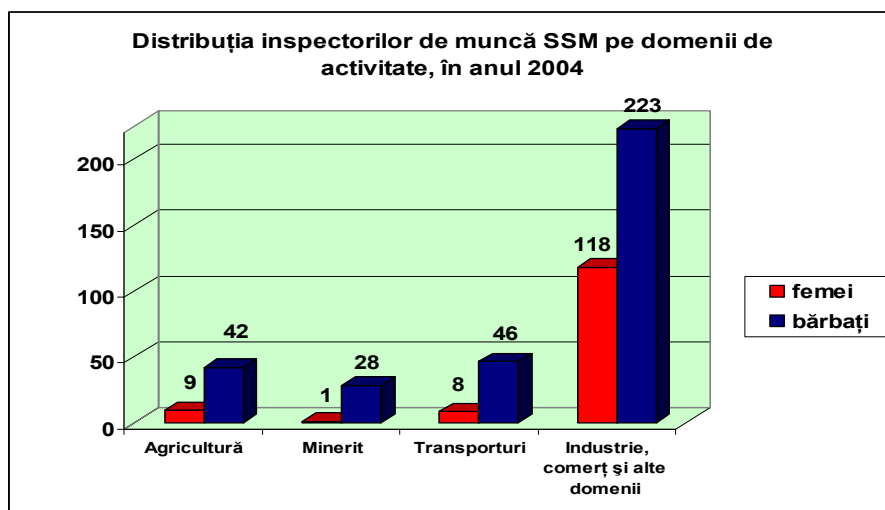
- 170 inspectori de muncă sub 30 ani,
- 535 inspectori de muncă între 31-40 ani,
- 539 inspectori de muncă între 41-50 ani,
- 327 inspectori de muncă peste 50 ani.

și

- 781 inspectori de muncă bărbați
- 790 inspectori de muncă femei.

În domeniul securității și sănătății în muncă, inspectorii de muncă care au atribuții de control pe diferite domenii de activitate economică, sunt repartizați după cum urmează:

Domeniu	Anul 2004			Anul 2005		
	total	femei	bărbați	total	femei	bărbați
Agricultură	51	9	42	54	10	44
Minerit	29	1	28	31	1	30
Transporturi	54	8	46	56	8	48
Industrie, comerț și alte domenii	341	118	223	335	114	221
TOTAL	475	136	339	476	133	343



Repartizarea teritorială a inspectorilor de muncă (fără cadre de conducere) la data de 31 decembrie 2005

Nr. crt.	INSTITUȚIA	Relații de muncă	Securitate și sănătate în muncă	Număr total
	INSPECȚIA MUNCII	22	34	56
1	ITM ALBA	20	14	34
2	ITM ARAD	21	11	32
3	ITM ARGEȘ	28	13	41
4	ITM BACĂU	20	13	33
5	ITM BIHOR	22	10	32
6	ITM BISTRIȚA NĂSĂUD	14	6	20
7	ITM BOTOȘANI	13	8	21
8	ITM BRAȘOV	22	15	37
9	ITM BRĂILA	19	9	28
10	ITM BUZĂU	14	16	30
11	ITM CARAȘ SEVERIN	16	9	25
12	ITM CĂLĂRAȘI	10	8	18
13	ITM CLUJ	27	15	42
14	ITM CONSTANȚA	32	19	51
15	ITM COVASNA	9	7	16
16	ITM DÂMBOVIȚA	15	8	23
17	ITM DOLJ	22	12	34
18	ITM GALAȚI	30	17	47
19	ITM GIURGIU	9	8	17
20	ITM GORJ	16	10	26
21	ITM HARGHITA	13	4	17

Nr. crt.	INSTITUȚIA	Relații de muncă	Securitate și sănătate în muncă	Număr total
22	ITM HUNEDOARA	31	20	51
23	ITM IALOMIȚA	10	9	19
24	ITM IAȘI	36	17	53
25	ITM ILFOV	16	12	28
26	ITM MARAMUREȘ	11	13	24
27	ITM MEHEDINȚI	11	7	18
28	ITM MUREȘ	24	8	32
29	ITM NEAMȚ	22	11	33
30	ITM OLT	15	8	23
31	ITM PRAHOVA	24	17	41
32	ITM SATU MARE	20	8	28
33	ITM SĂLAJ	8	4	12
34	ITM SIBIU	17	16	33
35	ITM SUCEAVA	28	11	39
36	ITM TELEORMAN	8	7	15
37	ITM TIMIȘ	35	13	48
38	ITM TULCEA	10	8	18
39	ITM VASLUI	13	6	19
40	ITM VÂLCEA	15	11	26
41	ITM VRANCEA	19	8	27
42	ITM BUCUREȘTI	46	30	76

	Număr de inspectori de muncă de execuție		
	Relații de muncă	Securitate și sănătate în muncă	Total
Inspekția Muncii	22	34	56
I.T.M.	811	476	1.287
TOTAL	833	510	1.343

Managementul resurselor umane s-a realizat pe baza politicii de personal a instituției, focalizată pe recrutare și selecție, pregătire profesională continuă a personalului, evaluare și promovare.

Evaluarea performanțelor profesionale a permis conducerii să aprecieze contribuția fiecărui inspector de muncă la realizarea obiectivelor instituției și, în același timp, l-a stimulat să obțină rezultate cât mai bune.

Procesul de pregătire și perfecționare a inspectorilor de muncă este un proces complex și continuu, care conduce la creșterea competenței și a performanței acestora.

Pentru a asigura pregătirea continuă a inspectorilor de muncă în domeniul securității și sănătății în muncă, instituția derulează Programul Național de Formare (2002–2007), în cadrul Centrului de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspekției Muncii de la Botoșani. Programul este susținut de 60 de inspectori de muncă, formați ca formatori cu sprijinul experților europeni în cadrul unor proiecte Phare realizate în anii anteriori, care utilizează module de formare și ghiduri metodologice aliniate bunelor practici europene.

În cadrul Programului Național de Formare în domeniul securității și sănătății în muncă, au fost instruiți 96 de inspectori de muncă; în perioada martie – iulie, fiecare inspector de muncă a parcurs 6 module de formare, însumând 30 de zile de curs.

De asemenea, au fost instruiți 75 de inspectori de muncă cu atribuții în domeniul supravegherii pieței în cadrul a 3 cursuri de instruire regională la Sibiu, Brașov și Bacău; cursurile au fost susținute de cei 10 inspectori de muncă formați ca formatori, în luna noiembrie 2004, în cadrul “Programului GTZ de Promovare Economică și Ocupare a Forței de Muncă în România”, de către experți germani; suportul de curs prezentat a fost preluat de la experții europeni, tradus și adaptat realităților românești.

Și în domeniul relațiilor de muncă, în cursul anului 2005, au fost instruiți 400 de inspectori de muncă, prin cursuri organizate de Institutul Național de Administrație.

În domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, au fost formați ca formatori 45 de inspectori de muncă din cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă, în cadrul proiectului de înfrățire instituțională RO 02/IB/SO-01 derulat în cooperare cu Spania; formarea s-a realizat în 3 stagii organizate la Brașov, Botoșani și Sibiu.

În anul universitar 2004-2005, 110 funcționari publici de conducere au participat la programe de formare specializată în administrația publică cu durata de un an, organizate de Institutul Național de Administrație.

B. Resurse financiare

Pentru susținerea strategiei de modernizare a sistemului administrativ și pentru realizarea obiectivelor ce-i revin instituției, în anul 2005, prin bugetul de venituri și cheltuieli al instituției au fost aprobate fonduri în valoare de 161.452.037 RON.

Față de cheltuielile anului precedent au fost puse la dispoziție fonduri mai mari cu 22%, pentru atingerea următoarelor obiective:

- continuarea perfecționării profesionale a funcționarilor publici, în cadrul programelor de perfecționare profesională sau de formare specializată, organizate de Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii de la Botoșani și de Institutul Național de Administrație;
- finalizarea sediilor Inspectoratelor Teritoriale de Muncă Bacău și Teleorman;
- extinderea și modernizarea sediilor Inspectoratelor Teritoriale de Muncă Iași, Satu Mare, Botoșani, Brașov și Tulcea;
- achiziția de noi sedii sau arhive la Inspectoratele Teritoriale de Muncă Bihor, Dâmbovița, Ialomița și Prahova.

De asemenea, pentru asigurarea unor condiții optime ale activității de control la nivel central și local s-au achiziționat: 1.013 calculatoare, servere și laptop-uri, 120 de imprimante, 51 copiatoare, 4 centrale termice, 25 de aparate de aer condiționat, o minitipografie, 52 de echipamente audio-video necesare pentru activitățile de cercetare a accidentelor de muncă, controalele efectuate la agenții economici și pentru efectuarea de instruirii tematice la sediile inspectoratelor teritoriale de muncă.

CAPITOLUL IV

STATISTICI ALE ACTIVITĂȚII DE CONTROL

IV. STATISTICI ALE ACTIVITĂȚII DE CONTROL

Activitatea de control desfășurată la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă este prezentată sintetic, folosindu-se indicatori specifici de măsurare a eficienței și eficacității în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă.

Indicatori		ANUL 2003	ANUL 2004	ANUL 2005
1	Număr de unități controlate:	133.767	147.306	142.854
	■ în domeniul R.M.	80.289	78.529	74.109
	■ în domeniul S.S.M.	53.478	68.777	68.745
2	Număr de controale efectuate:	134.744	149.095	144.290
	■ în domeniul R.M.	80.289	79.494	74.109
	■ în domeniul S.S.M.	54.455	69.601	70.181
3	Fond de timp disponibil în zile:	235.695	250.288	258.967
	■ în domeniul R.M.	120.599	132.373	138.495
	■ în domeniul S.S.M.	115.096	117.915	120.472
4	Modul de utilizare a fondului de timp disponibil:	221.336	232.894	241.856
	■ nr. zile, în domeniul R.M., utilizate pentru:	113.562	122.499	129.083
	• controale la agenți economici	59.553	64.130	66.039
	• testare și consultanță pentru agenții economici care au primit aprobare conform art. 10 din Legea nr. 130/1999 ¹	2.466	1.861	1.897
	• prestări servicii, în condițiile legii	2.473	1.914	1.557
	• soluționare scrisori, sesizări, reclamații	11.454	12.930	13.306
	• lucrări de birou	36.474	39.524	44.166
	• perfecționare profesională	1.143	2.140	2.118
	■ nr. zile, în domeniul S.S.M., utilizate pentru:	107.774	110.396	112.773
	• controale preventive realizate în domeniul S.S.M	63.569	64.360	72.384
	• cercetare accidente de muncă	6.441	7.050	7.494
	• consultanță și expertiză în vederea autorizării din punctul de vedere al protecției muncii (O.U.G. nr. 76/2001 ² și Legea nr. 359/2004 ³)	13.202	12.074	5.987
	• participare la determinări de noxe	942	994	1.147
	• cercetări avarii tehnice	122	130	168
	• instruirii în domeniul SSM	3.867	4.598	4.209
	• soluționare scrisori, sesizări, reclamații	1.075	1.496	1.725
	• prestări servicii, în condițiile legii	1.806	1.850	1.520
	• lucrări de birou	14.232	14.683	15.423
	• perfecționare profesională	2.518	3.161	2.717

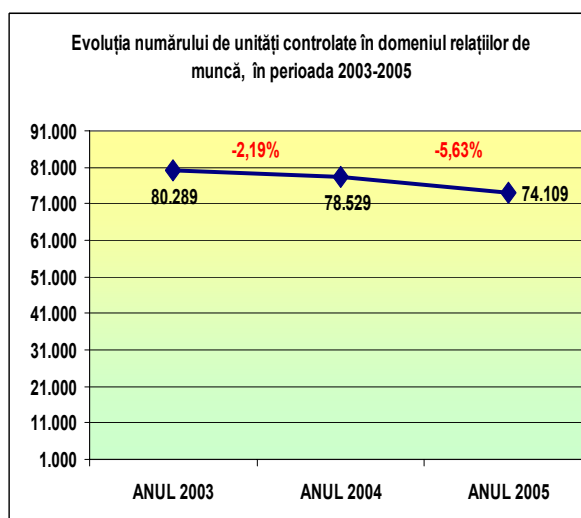
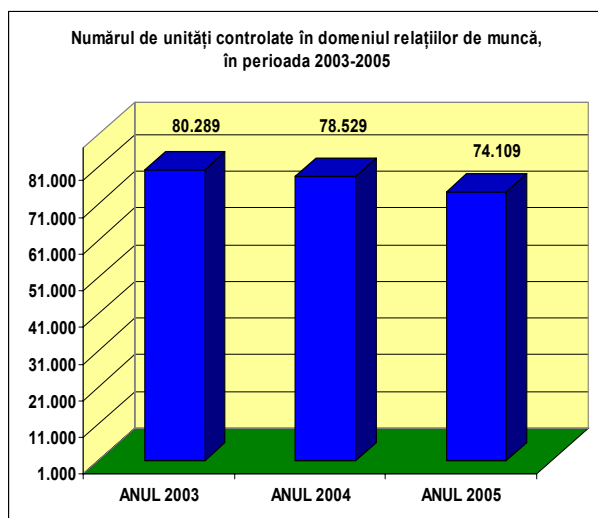
¹ Legea nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă, modificată și completată;

² Ordonanța de Urgență nr. 76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților, modificată și completată;

³ Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice.

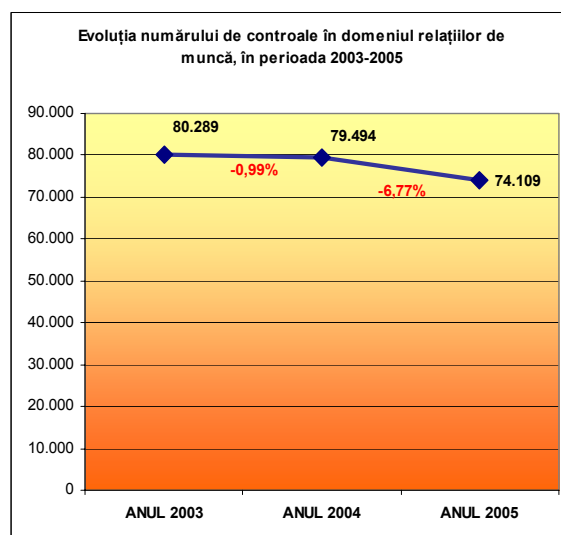
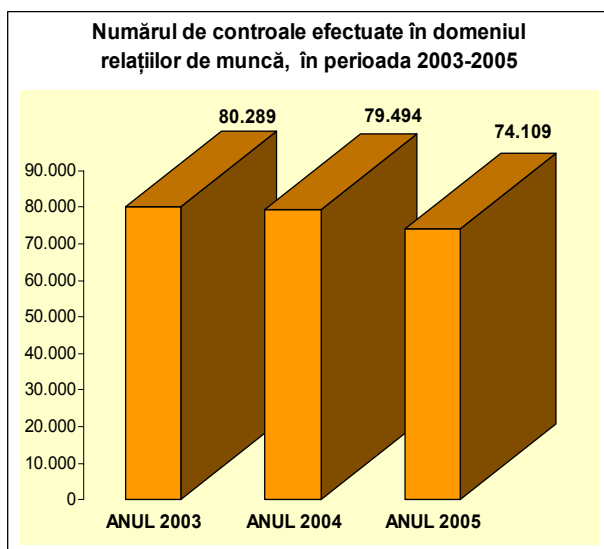
A. În domeniul relațiilor de muncă

- **Evoluția indicatorilor specifici domeniului** evidențiată de analiza rezultatelor obținute în anul 2005, comparativ cu anii anteriori 2003, 2004 este următoarea:



A acțiunile de control desfășurate în domeniul relațiilor de muncă în anul 2005 au înregistrat următoarele rezultate:

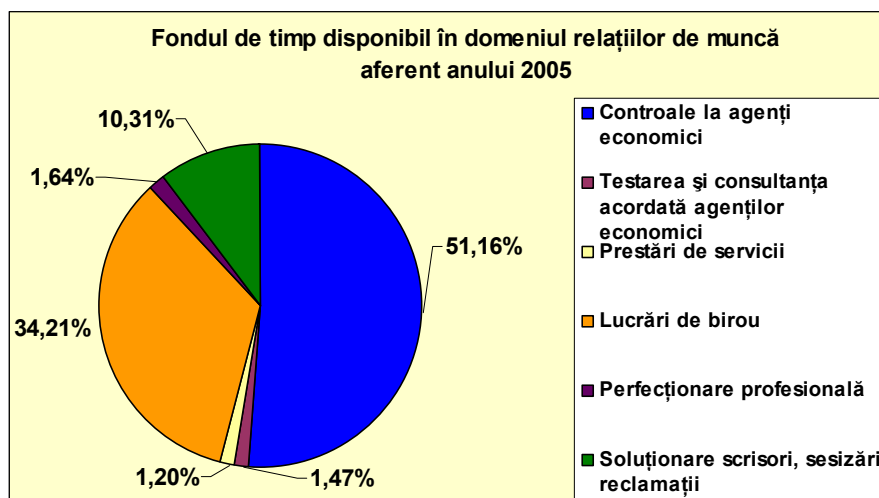
- 74.109 controale efectuate;
- 3.305.800 de salariați ai angajatorilor controlați din care 1.601.379 femei, 4.405 tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani și 17 copii sub 15 ani.



- **Utilizarea fondului de timp disponibil** (129.083 zile), de către inspectorii de muncă din acest domeniu în anul 2005, se prezintă astfel:

- pentru controale la agenții economici au fost utilizate 66.039 de zile (51,16% din fondul total de timp);

- testarea și consultanța acordată agenților economici care au primit aprobare conform art. 10 din Legea nr. 130/1999 a necesitat 1.897 de zile (1,47% din fondul total de timp);
- pentru prestările de servicii, în condițiile legii, au fost utilizate 1.557 zile (1,20% din fondul total de timp);
- pentru elaborarea lucrărilor de birou au fost utilizate 44.166 de zile (34,21% din fondul total de timp);
- participarea la cursurile de perfecționare profesională a personalului din domeniul relațiilor de muncă a însumat 2.118 de zile (1,64% din fondul total de timp)
- pentru soluționarea scrisorilor, sesizărilor, reclamațiilor au fost utilizate 13.306 zile (10,31% din fondul total de timp).



Pentru a veni în sprijinul cetățenilor, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă s-au constituit compartimente de informare și relații cu publicul care primesc, înregistrează și soluționează petițiile, și răspund în termenul prevăzut de O.G. nr. 27/2002⁴.

În perioada ianuarie – decembrie 2005, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă și al Inspecției Muncii au fost primite 37.065 petiții în domeniul relațiilor de muncă, cu 17,72% mai multe ca în anul 2004, de la persoane fizice și juridice și de la alte instituții. Pentru rezolvarea sesizărilor înregistrate s-a desfășurat o activitate complexă, constând în efectuarea de controale la agenții economici, verificarea documentelor și dispunerea măsurilor în vederea înlăturării deficiențelor constatate.

Neconformitățile depistate de către inspectorii de muncă în timpul controalelor efectuate ca urmare a petițiilor primite sunt, în principal, următoarele:

- neîntocmirea în formă scrisă a contractelor individuale de muncă sau întocmirea cu întârziere a acestora;
- neîntocmirea actelor de încetare a raporturilor de muncă;
- neplata drepturilor salariale, a orelor suplimentare, a indemnizațiilor medicale și pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, conform Legii nr. 19/2000⁵;
- nerespectarea duratei timpului de lucru;

⁴ Ordonanța de Guvern nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor

⁵ Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale

- refuzul angajatorului de a elibera carnetul de muncă la încetarea raporturilor de muncă sau de a achita contribuțiile datorate conform legii;
- hotărâri judecătorești investite cu titlu executoriu pe care angajatorii refuză să le pună în aplicare (acordarea drepturilor salariale, eliberarea carnetului de muncă, reîncadrarea în muncă după desfacerea abuzivă a contractului individual de muncă);
- desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului în perioada în care salariatul se află în incapacitate temporară de muncă, concediu de maternitate, concediu plătit pentru îngrijire copil în vârstă de până la 2 ani;
- modificarea unor clauze din contractul individual de muncă fără consimțământul salariatului.

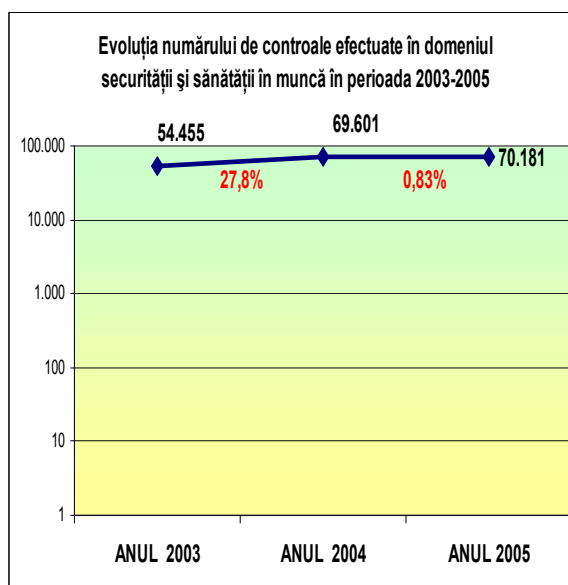
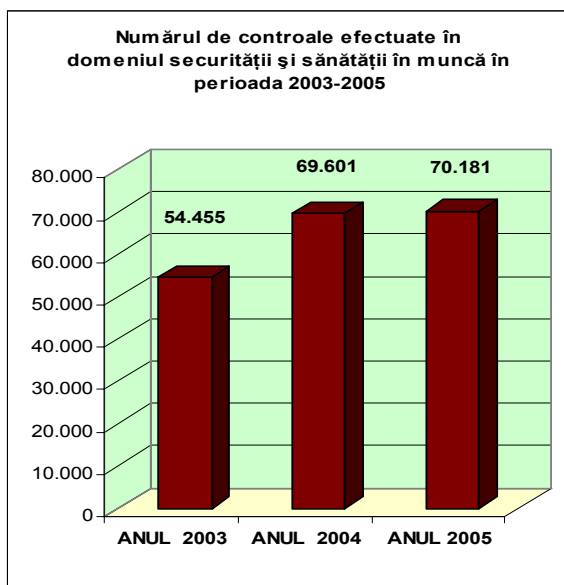
Au fost și cazuri în care, în timpul controalelor efectuate ca urmare a sesizărilor, s-a constatat că unele dintre acestea nu erau întemeiate, societățile respective desfășurându-și activitatea cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

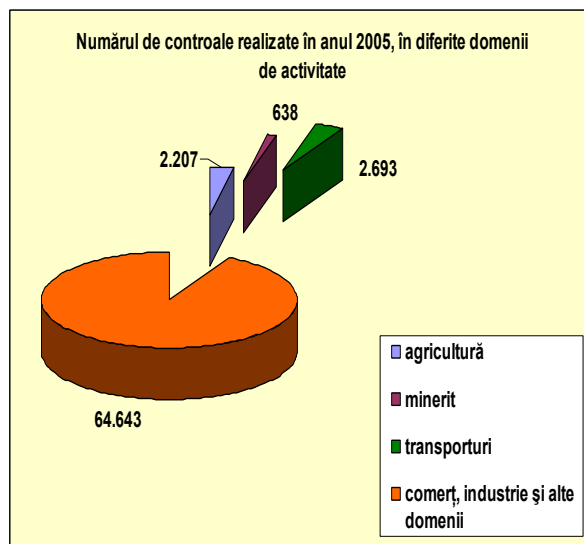
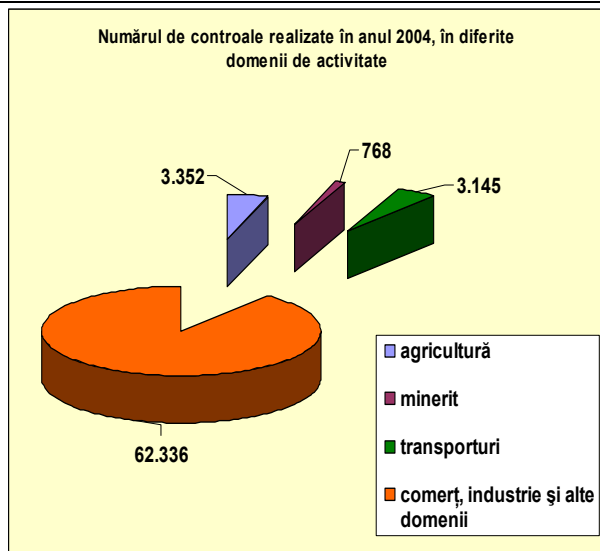
În rezolvarea sesizărilor și reclamațiilor, inspectorii de muncă au întâmpinat dificultăți (date eronate indicate de către petenți în sesizări privind sediul societății sau chiar denumirea acesteia, agresiunea verbală sau fizică a inspectorilor de muncă în timpul efectuării controlului la sediul societății etc.)

B. În domeniul securității și sănătății în muncă

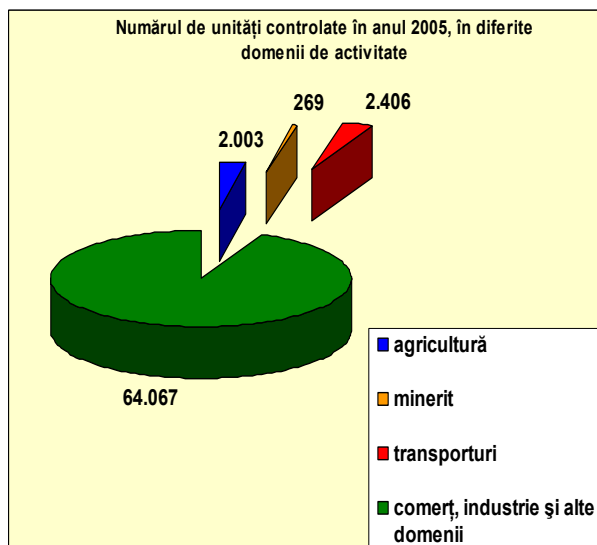
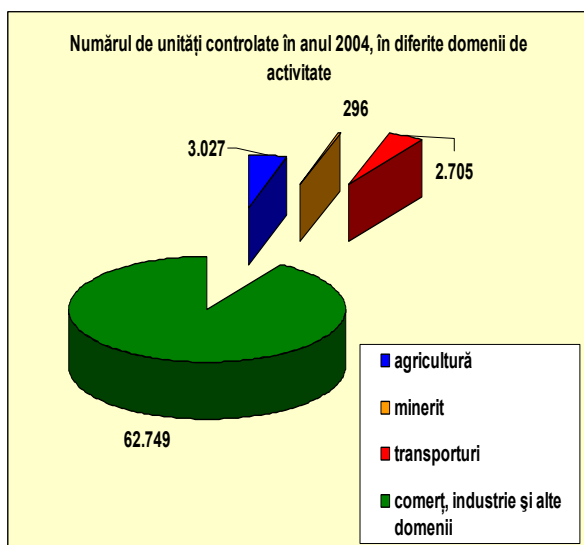
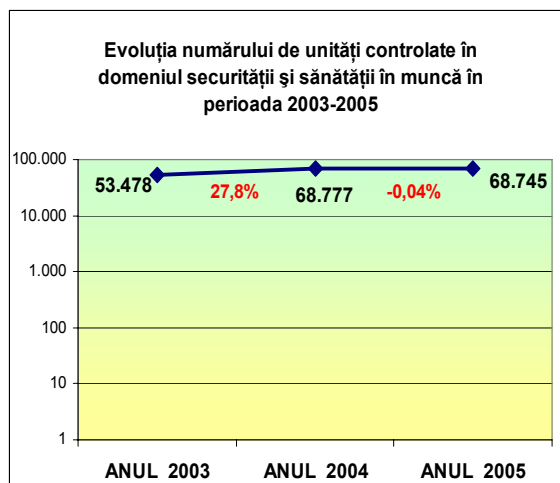
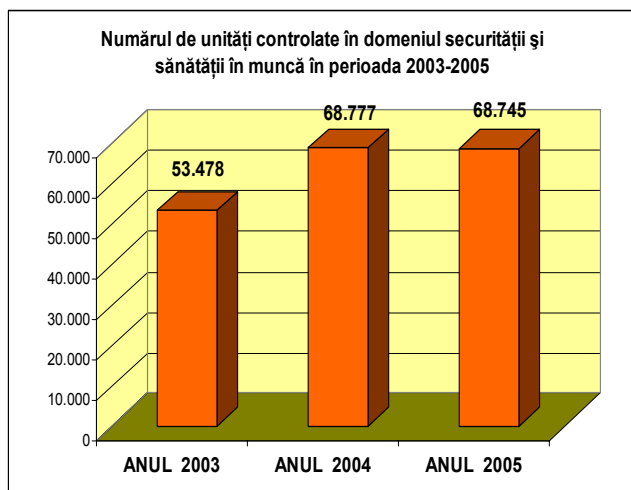
Analizând rezultatele obținute în anul 2005, comparativ cu anii 2003 și 2004, se evidențiază următoarea evoluție:

- **Numărul de controale efectuate** a crescut în anul 2005 cu 0,83% față de anul 2004 și cu 28,9% față de anul 2003.



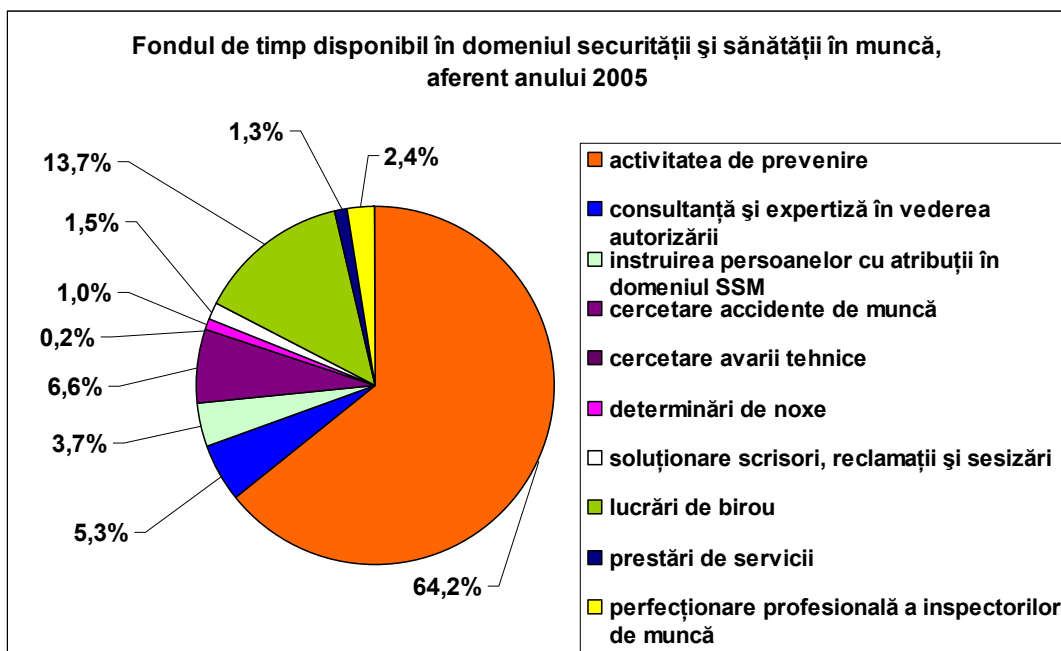


➤ **Numărul de unități controlate** în domeniul securității și sănătății în muncă a înregistrat în anul 2005 o ușoară scădere de 0,04% față de anul 2004 și o creștere semnificativă de 28,5% față de anul 2003.



➤ **Fondul de timp disponibil** aferent anului 2005 (112.773 de zile) a fost utilizat cu eficiență, astfel:

- activitatea de prevenire a fost prioritară, fondul de timp alocat pentru controale preventive fiind de 72.384 de zile (64,2 % din fondul de timp disponibil);
- pentru consultanță și expertiză, în vederea autorizării din punctul de vedere al protecției muncii, au fost utilizate 5.987 de zile (5,3% din fondul de timp disponibil);
- instruirea persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă, din cadrul unităților economice, s-a realizat pe durata a 4.209 zile (3,7% din fondul de timp disponibil);
- cercetarea accidentelor de muncă a necesitat 7.494 de zile (6,6% din fondul de timp disponibil) și pentru cercetarea avariilor tehnice au fost necesare 168 de zile (0,2% din fondul de timp disponibil);
- pentru determinări de noxe au fost afectate 1.147 de zile (1% din fondul de timp disponibil);
- soluționarea scrisorilor, reclamațiilor și sesizărilor s-a făcut în termenul legal, utilizându-se 1.725 de zile (1,5% din fondul de timp disponibil);
- pentru lucrările de birou au fost necesare 15.423 de zile (13,7%) și pentru prestări servicii, în condițiile legii, 1.520 de zile (1,3%);
- activitatea de perfecționare profesională a inspectorilor de muncă, la Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii de la Botoșani, unde se derulează programul “Securitate și Sănătate în Muncă” s-a desfășurat pe durata a 2.717 zile (2,4% din fondul de timp disponibil).



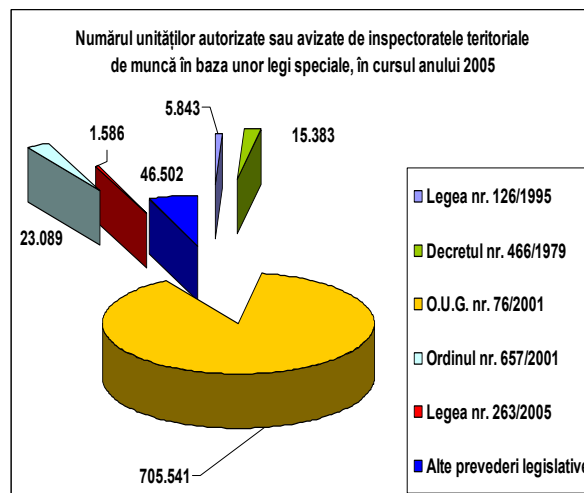
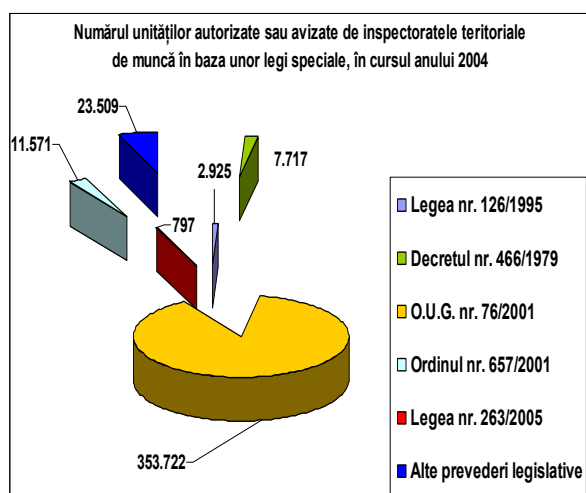
➤ **Autorizarea și avizarea funcționării operatorilor economici din punctul de vedere al protecției muncii**

În anul 2005, în baza competențelor atribuite inspectorilor de muncă prin Legea nr. 108/1999, Legea nr. 126/1995⁶, O.G. nr. 4/1995⁷, Legea nr. 359/2004 și Decretul nr. 466/1979⁸, inspectoratele teritoriale de muncă au autorizat sau avizat, după caz, funcționarea din punctul de vedere al protecției muncii pentru: producerea, prepararea, deținerea, transportarea, comercializarea, folosirea și depozitarea materiilor explozive, pentru deținerea și utilizarea de produse și substanțe toxice și pentru deținerea, depozitarea și utilizarea substanțelor fitosanitare.

În vederea autorizării și/sau avizării, inspectorii de muncă acordă consultanță și/sau efectuează expertiză pentru verificarea îndeplinirii de către agenții economici a condițiilor impuse de legislație pentru obținerea autorizațiilor/avizelor.

Unitățile autorizate sau avizate de inspectoratele teritoriale de muncă în baza unor legi speciale

ANUL	Legea nr. 126/1995	Decretul nr. 466/1979	O.U.G. nr. 76/2001	Ordinul nr. 657/2001 ⁹	Legea nr. 263/2005 ¹⁰	Alte prevederi legislative	Total
2004	2.925	7.717	353.722	11.571	797	23.509	394.555
2005	5.843	15.383	705.541	23.089	1.586	46.502	786.574



⁶ Legea nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive

⁷ Ordonanța de Guvern nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură

⁸ Decretul nr. 466/1979 privind regimul produselor și substanțelor toxice

⁹ Ordinul nr. 657/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice privind autorizarea funcționării persoanelor juridice și fizice din punct de vedere al protecției muncii

¹⁰ Legea nr. 263/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase

CAPITOLUL V

**STATISTICI ALE SANCTIUNILOR
CONTRAVENTIONALE APLICATE**

V. STATISTICI ALE SANCTIUNILOR CONTRAVENTIONALE APLICATE

Pentru remedierea neconformităților constatate în timpul controlului sau în timpul cercetării accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, de către angajatori, inspectorii de muncă dispun de următoarele mijloacele juridice:

- 1) *dispunerea de măsuri* (stabilite prin *procesul-verbal de control*) în vederea aducerii în conformitate, cu termene precise de realizare și raportare;
- 2) *aplicarea de sancțiuni contravenționale* (stabilite prin *procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor*) care pot fi: avertisment sau amendă contravențională. În funcție de natura și de gravitatea faptei inspectorul de muncă, poate să aplice una sau mai multe *sancțiuni contravenționale complementare*, cum ar fi: anularea autorizației emise sau retragerea avizului dat, întreruperea sau suspendarea imediată a proceselor de muncă atunci când constată o stare de pericol iminent de accidentare sau de îmbolnăvire profesională;
- 3) *sesizarea organelor de urmărire penală cu privire la cazurile de abateri prevăzute de lege ca fiind infracțiuni*;
- 4) *cererea radierii persoanei juridice din Registrul comerțului, în cazul săvârșirii repetate de către angajator a unor abateri grave de la prevederile legislației muncii sau de la normele de securitate și sănătate în muncă.*

Situația sintetică a sancțiunilor contravenționale aplicate și identificarea situațiilor de pericol iminent de accidentare sau îmbolnăvire profesională se prezintă astfel:

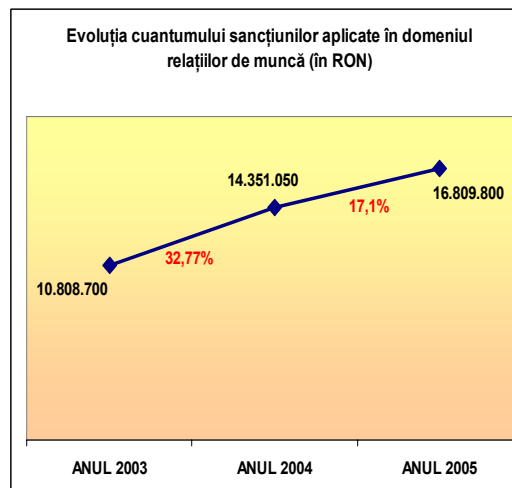
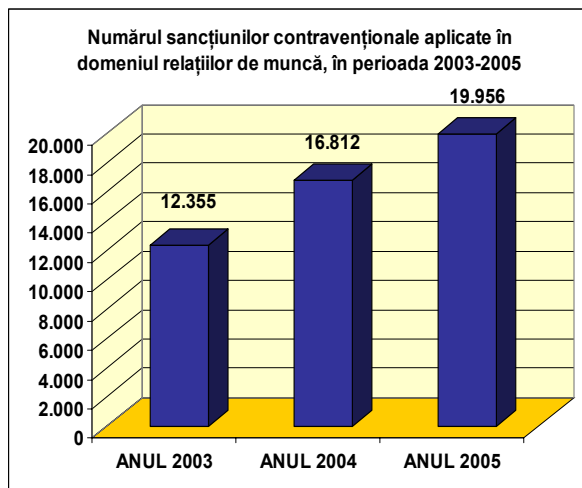
		ANUL 2003	ANUL 2004	ANUL 2005
1.	Numărul sancțiunilor contravenționale aplicate:	19.543	25.695	28.477
	• în domeniul R.M.	12.355	16.812	19.956
	• în domeniul S.S.M.	7.188	8.883	8.521
2.	Valoarea sancțiunilor aplicate (RON):	17.942.700	21.976.250	27.082.410
	• în domeniul R.M.	10.808.700	14.351.050	16.809.800
	• în domeniul S.S.M.	7.134.000	7.625.200	10.272.610
3.	Nr. de propuneri de urmărire penală înaintate instituțiilor publice	135	124	177
4.	Numărul de unități a căror activitate a fost sistată	115	111	85
5.	Numărul de instalații a căror activitate a fost sistată	1.482	1.514	1.440

A. În domeniul relațiilor de muncă

În urma controalelor desfășurate în cursul anului 2005, inspectorii de muncă au dispus 104.339 de măsuri de aducere în conformitate a neregulilor depistate și au sancționat contravențional 17.469 de angajatori (din care 3.525 pentru folosirea forței de muncă fără forme legale de angajare).

Numărul sancțiunilor contravenționale aplicate în anul de referință a fost de 19.956, înregistrând o creștere de 18,7% față de anul 2004 și de 61,5% față de anul 2003 în care au fost dispuse 12.355 sancțiuni contravenționale.

Cuantumul valoric al sancțiunilor aplicate în anul 2005 a înregistrat creșteri de 17,1% față de anul 2004 și de 55,5% față de anul 2003.



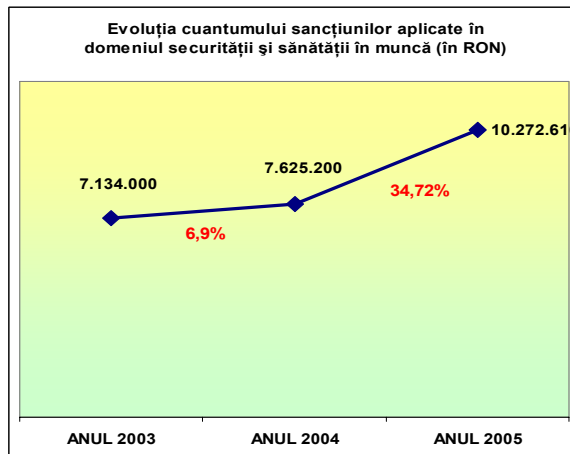
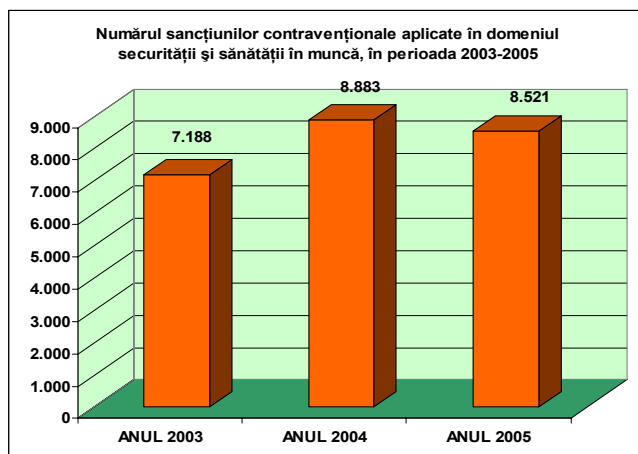
B. În domeniul securității și sănătății în muncă

Cuantumul valoric al sancțiunilor aplicate în anul 2005 a fost cu 34,72% mai mare decât în anul 2004 și cu 44% mai mare față de anul 2003, ca urmare a exigenței de care au dat dovadă inspectorii de muncă în activitatea de control.

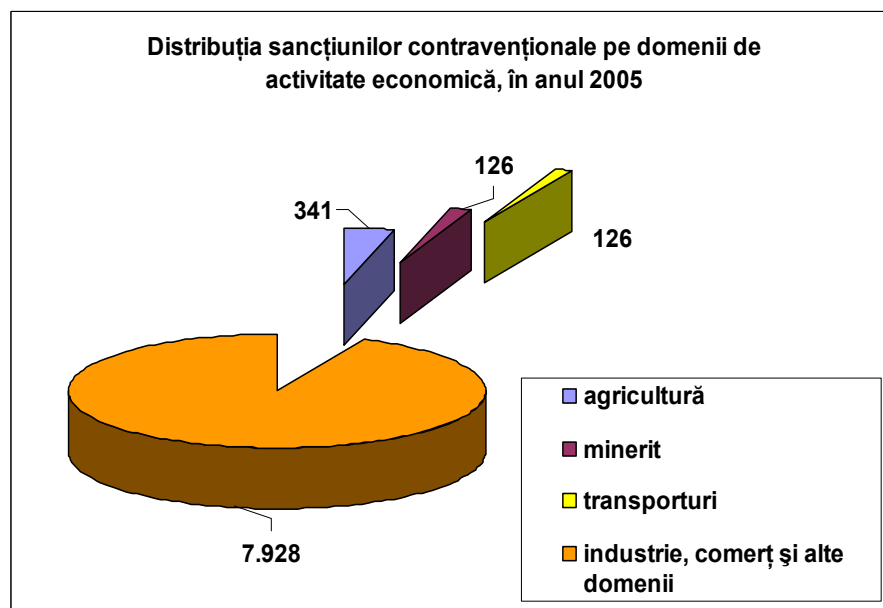
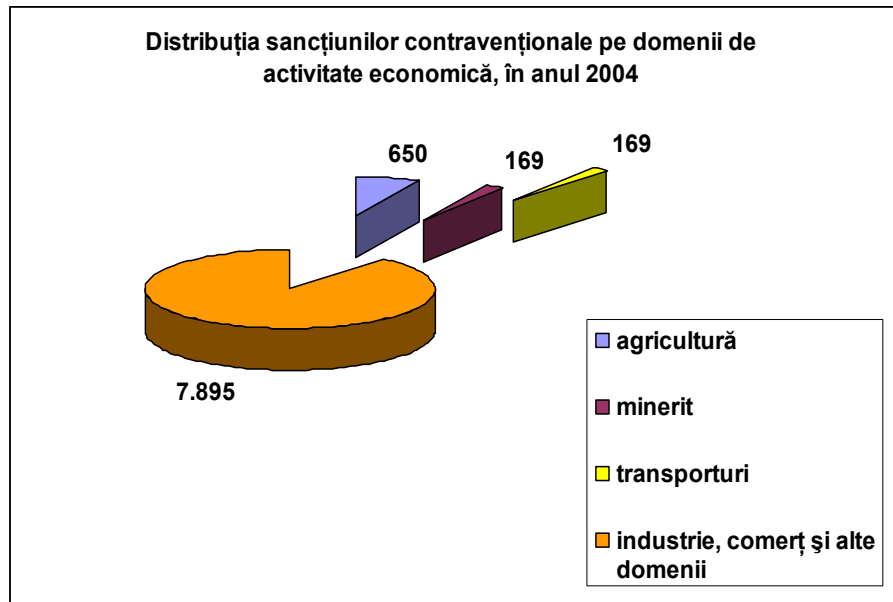
Numărul sancțiunilor contravenționale aplicate în anul 2005 a cunoscut o ușoară scădere de 4% față de anul 2004 și o creștere de 18,5% față de anul 2003.

În cursul anului 2005 numărul de unități a căror activitate a fost sistată din cauza existenței unei stări de pericol iminent de accidentare sau îmbolnăvire profesională a înregistrat o scădere continuă de 23,4% față de anul 2004 și de 26% față de anul 2003.

Inspectorii de muncă au identificat în timp util pericolele iminente și au acționat cu discernământ conștientizând că activitatea productivă trebuie să fie cât mai puțin afectată de consecințele sistării activității întreprinderii sau a echipamentelor tehnice. Ca urmare a acestui mod de acțiune, în anul 2005 au fost oprite din funcționare 1.440 de instalații, numărul acestora scăzând cu 4,9% față de anul 2004 și cu 2,8% față de anul 2003.



Sanțiunile contravenționale dispuse de inspectorii de muncă din domeniul securității și sănătății în muncă, în perioada 2004-2005 au următoarea distribuție pe diferitele domenii de activitate economică:



CAPITOLUL VI
MODUL DE ÎNDEPLINIRE A ACTIVITĂȚILOR
PLANIFICATE

VI. MODUL DE ÎNDEPLINIRE A ACTIVITĂȚILOR PLANIFICATE

VI.1. ACTIVITĂȚI DERULATE ÎN SPRIJINUL INTEGRĂRII EUROPENE ȘI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE

În vederea susținerii pregătirilor pentru aderarea la Uniunea Europeană, Inspecția Muncii a desfășurat activități privind:

- **Implementarea “Planului de măsuri prioritare pentru integrare europeană” elaborat de Guvern pentru perioada decembrie 2004 - decembrie 2005;**
- **Îndeplinirea sarcinilor rezultate din documentele de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană în domeniul muncii;**
- **Dezvoltarea cooperării internaționale;**
- **Alinierea la practicile statelor membre privind Organizarea Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă.**

Pentru **implementarea “Planului de măsuri prioritare pentru integrare europeană” elaborat de Guvern pentru perioada decembrie 2004 - decembrie 2005**, Inspecția Muncii a elaborat „Planul de implementare la nivel local a legislației armonizate cu acquis-ul comunitar” care a fost pus în aplicare de inspectoratele teritoriale de muncă și care a cuprins următoarele direcții de acțiune:

- Întărirea capacității instituționale a Inspecției Muncii în domeniul supravegherii pieței prin instruirea inspectorilor de muncă și dezvoltarea bazei de date ce conține produse verificate, pentru a putea răspunde cerințelor actelor normative.
- Îmbunătățirea capacității administrative a Inspecției Muncii în domeniul securității și sănătății în muncă și al relațiilor de muncă, prin instruirea inspectorilor de muncă și derularea unei Campanii pentru cunoașterea și implementarea legislației naționale din domeniul securității și sănătății în muncă, cu focalizare pe întreprinderile mici și mijlocii, care a presupus acțiuni de informare și conștientizare a angajatorilor și angajaților, dar și acțiuni de control a modului de implementare a legislației.

Îndeplinirea sarcinilor rezultate din documentele de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană a însemnat pentru Inspecția Muncii:

- participarea la reuniunile de analiză pe domeniile, Politica socială și ocuparea forței de muncă și Libera circulație a mărfurilor și
- elaborarea de materiale și documente privind contribuția instituției, după cum urmează:
 - Documente de poziție elaborate pentru Reuniunea Comitetului de Asociere Uniunea Europeană – România, reuniunea Subcomitetului nr. 7 „Dezvoltare regională, ocuparea forței de muncă și politica socială” și a Subcomitetului nr. 2 „Piața Internă”;
 - Rapoarte cu privire la modul de punere în aplicare a prevederilor Cartei Sociale Europene revizuite;
 - Rapoarte privind progresele înregistrate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană;
 - Planul de acțiuni pentru punerea în aplicare a Programului de Guvernare pentru anul 2005;

Dezvoltarea cooperării internaționale s-a realizat prin participarea reprezentanților Inspecției Muncii și a inspectoratelor teritoriale de muncă la Programe de cooperare bilaterală, cu instituții similare din alte țări și cu alte organisme internaționale, precum:

- lucrările Asociației Internaționale a Inspecțiilor Muncii (en. I.A.L.I.);
- lucrările celei de-a 93-a Conferințe Internaționale a Muncii;
- seminarul “Informarea și consultarea angajaților” organizat de Oficiul TAIEX al Comisiei Europene;
- conferința U.E. “Securitatea și sănătatea în muncă, factor economic în competiția pieței libere;
- reuniune de analiză în cadrul bilateralei cu Belgia (cooperare cu Ministerul Angajării și al Muncii) în domeniul muncii și ocupării;
- lucrările celei de-a 4-a Conferințe Internaționale Regionale pentru Securitate și Sănătate în Muncă;
- întâlnirea Comitetului Înalților Responsabili cu Inspecția Muncii (en. S.L.I.C.);
- întâlnirea tripartită regională cu tema “Prevenirea abuzului în recrutarea muncitorilor emigranți”, în cadrul proiectelor O.I.M. privind traficul uman;
- lansarea noului proiect împotriva exploatării muncii forțate organizat de Biroul Internațional al Muncii;
- reuniunea de analiză a celor două sisteme de inspecție a muncii cu tema “Schimbul de documentare și bune practici în organizarea și realizarea activităților de inspecție a muncii” în cadrul bilateralei România – Republica Moldova;
- întâlnirile membrilor Rețelei Internaționale a Institutelor de Formare Profesională în Domeniul Muncii (fr. R.I.I.F.T.).

În conformitate cu articolele 19 și 22 din Constituția Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.) s-au elaborat rapoarte cu privire la modul în care sunt puse în aplicare prevederile următoarelor norme internaționale ratificate de țara noastră :

- Convenția nr. 29/1930 privind munca forțată;
- Convenția nr. 81/1947 privind Inspecția Muncii (industrie și comerț);
- Recomandarea nr. 81/1947 privind Inspecția Muncii (industrie și comerț);
- Protocolul din 1995 referitor la Convenția nr. 81/1947 privind Inspecția Muncii (industrie și comerț);
- Recomandarea nr. 82/1947 privind Inspecția Muncii (minerit și transporturi);
- Convenția nr. 105/1957 privind eliminarea muncii forțate
- Convenția nr. 129/1969 privind Inspecția Muncii (agricultură);
- Convenția nr. 134/1970 privind prevenirea accidentelor de muncă (navigatori maritimi).

Alinierea la practicile statelor membre - Organizarea Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Continuând tradiția începută încă din anul 2000, sub egida Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă, în anul 2005 a fost lansată, în cadrul Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă, campania “Reduceți expunerea la zgomot!”. În acest sens în perioada 24-28 octombrie au fost organizate acțiuni de informare de către instituțiile cu atribuții în acest domeniu:

- Inspekția Muncii, Institutul Național de Cercetare–Dezvoltare pentru Protecția Muncii - Laboratorul Zgomot și Vibrații și multe universități au organizat “Săptămâna ușilor deschise”, în care agenții economici au primit materiale informative și au fost consiliați cu privire la implementarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare.
- Inspectoratele teritoriale de muncă au desfășurat o activitate intensă în toate cele 42 de județe ale țării și acțiuni de informare diverse care s-au concretizat în: 98 de demonstrații privind derularea unui audit intern de securitate și sănătate în muncă, 34 evaluări de riscuri demonstrative; 190 de instruirii, seminarii, ședințe de consultanță la locul de muncă; 71 de simpozioane; 34 de expoziții cu E.I.P. și/sau E.I.L., 4 concursuri tematice; 58 de dezbateri, mese rotunde, schimburi de experiență.

Pe lângă activitățile prezentate, în perioada 24–25 octombrie, Inspekția Muncii a lansat „*Campania națională privind verificarea modului în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă pentru locurile de muncă cu nivel ridicat de zgomot*”. În cadrul acestei campanii au fost controlați 784 de angajatori având un număr total de 281.512 de angajați; au fost constatate 2.388 de neconformități și au fost dispuse 2.390 de măsuri pentru aducerea în conformitate a neregulilor identificate.

În derularea acțiunilor Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă au fost implicate peste 6.000 de persoane, incluzând reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în domeniu, ai sindicatelor și patronatelor, manageri, salariați și reprezentanți ai acestora cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă, precum și membrii Comitetelor de Securitate și Sănătate în Muncă.

Au fost consemnate 130 de apariții în presa scrisă, 56 de intervenții la posturile locale de radio, 66 de apariții la posturile locale și centrale TV, ale Inspekției Muncii și inspectoratelor teritoriale de muncă pentru popularizarea campaniei și a acțiunilor organizate. Totodată au fost susținute 43 de conferințe de presă prin care s-a urmărit creșterea impactului Săptămânii Europene, prin antrenarea cât mai multor factori în activitățile de prevenire.

Acțiunile dedicate acestui eveniment desfășurat în România și-au atins scopul, focalizând atenția tuturor factorilor implicați asupra consecințelor expunerii la zgomot la locul de muncă și asupra celor mai eficiente soluții de combatere a acestuia.

Evenimentul de încheiere a Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă l-a constituit Conferința din 22 noiembrie 2005 cu tema “Prevenirea riscurilor cauzate de expunerea profesională la zgomot”, care a fost organizat de Comisia Europeană, Direcția Generală de Extindere Europeană–Unitatea TAIEX, împreună cu Inspekția Muncii și Institutul Național de Cercetare–Dezvoltare pentru Protecția Muncii – Punctul Focal al Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă.

La această conferință au participat ca invitați: *dl. Hans-Horst Konkolewsky*–director, Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă de la Bilbao; *dl. Gheorghe Barbu*–ministru, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei; *dna Mariana Basuc*–inspector general de stat, Inspekția Muncii; *dl. Ion Stănciulescu*–președinte, Patronatul Român din Cercetare-Proiectare; *dl. Gheorghe Polizu*–președinte, Patronatul Societăților din Construcții; *dl. Sorin Stan*–secretar general, Confederația Națională a Sindicatelor Libere din România CNSLR „Frăția”; *dl. Mihai Costescu*-director general, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii.

Cu această ocazie au fost promovate și diseminate soluții și modele de bune practici pentru reducerea și combaterea zgomotului la locul de muncă și au fost acordate 10 premii agenților economici pentru implementarea acestora.

VI.2. PROIECTE DE ÎNFRĂȚIRE INSTITUȚIONALĂ

În anul 2005, Inspekția Muncii a beneficiat de sprijinul experților europeni din instituții similare ale țării membre, în cadrul unor proiecte de înfrățire instituțională finanțate în proporție de peste 80% din bugetul Uniunii Europene.

Astfel, în domeniul relațiilor de muncă, începând cu ianuarie 2005 Inspekția Muncii va derula până în anul 2006, în parteneriat cu Inspekția de Muncă și Securitate Socială din Spania (Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale) proiectul PHARE RO 03/IB/SO-01 „*Întărirea capacității Inspekției Muncii de a controla aplicarea legislației naționale prin care s-a transpus acquis-ul comunitar din domeniul relațiilor de muncă*”.

Obiectivul proiectului: Crearea unui sistem legal unitar privind Codul Muncii, armonizat cu prevederile comunitare prin:

- elaborarea unui program de formare pentru inspectorii de muncă;
- conștientizarea partenerilor sociali, reprezentați la nivel de ramură de activitate;
- elaborarea, tipărirea și distribuirea unor materiale informative și de formare.

Rezultate estimate până la încheierea proiectului, în anul 2006:

- elaborarea curriculei de formare a inspectorilor de muncă și multiplicarea acesteia în aproximativ 150 de exemplare;
- elaborarea unui Ghid referitor la inspekția în domeniul relațiilor de muncă și editarea acestuia în 1.000 de exemplare;
- elaborarea de materiale informative (ghiduri, afișe, pliante, CD-ROM-uri) privind drepturile și obligațiile din domeniul relațiilor de muncă, adresate angajatorilor, angajaților și reprezentanților acestora, partenerilor sociali, magistraților, organizațiilor non-guvernamentale, instituțiilor publice și publicului larg;
- elaborarea unei strategii de formare continuă a inspectorilor de muncă având ca scop întărirea capacității Inspekției Muncii de implementare a prevederilor legale referitoare la relațiile de muncă cuprinse în Codul Muncii;
- elaborarea unui Program Național de Formare a inspectorilor de muncă din domeniul relațiilor de muncă;
- formarea a 45 de inspectorii de muncă ca formatori privind legislația europeană în domeniul relațiilor de muncă transpusă în Codul Muncii. Formatorii vor fi instruiți de către experții spanioli și vor beneficia și de un model pedagogic, pe care îl vor folosi ulterior în Programul Național de Formare al inspectorilor de muncă;
- organizarea a 7 sesiuni de informare, în centre distribuite pe întreg cuprinsul țării, adresate în special actorilor implicați în aplicarea Codului Muncii, precum judecători, avocați, funcționari publici, parteneri sociali, societatea civilă.

În cadrul acestor sesiuni vor fi dezbătute teme referitoare la relațiile de muncă în România și Uniunea Europeană și vor fi diseminate materialele informative elaborate în cadrul proiectului.

În anul 2005, grupurile de lucru constituite în cadrul proiectului au elaborat curricula de formare a inspectorilor de muncă, ghidul referitor la inspekția în domeniul relațiilor de muncă și materiale de informare (ghiduri, afișe, pliante, CD-ROM-uri), referitoare la drepturile și obligațiile din domeniul relațiilor de muncă. Proiectul va continua și se va finaliza în anul 2006.

În domeniul egalității de șanse între femei și bărbați la locurile de muncă, Inspekția Muncii a participat la realizarea proiectului PHARE RO 02/IB/SO-01 - „Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați”, derulat de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei în parteneriat cu Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale din Spania.

În cadrul acestui proiect au fost formați ca formatori 45 de inspeciori de muncă în domeniul egalității de șanse. Principalele domenii în care au fost instruiți formatorii au vizat:

- contractele colective de muncă;
- munca ilegală;
- forme speciale ale contractului individual de muncă;
- timpul de muncă și timpul de odihnă;
- fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- munca prin agent de muncă temporară;
- obligația angajatorului de a informa angajatul asupra condițiilor de aplicare a contractului individual de muncă.

Formatorii au diseminat informațiile pe plan local în cadrul a aproximativ 71 dezbateri, reuniuni, seminarii, informări, la care au participat peste 1.950 de persoane, din care 250 de inspeciori de muncă și peste 1.700 de angajați, angajatori și parteneri sociali.

Ținând cont de concluziile Comisiei Europene prezentate în anul 2004 în Raportul privind progresele înregistrate de România în procesul de aderare, care au reliefat că „*există o nevoie clară de continuare a conștientizării și pregătirii în domeniul cerințelor de securitate și sănătate în muncă în rândul angajatorilor, în special la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii*”, Inspekția Muncii a elaborat o fișă de proiect în acest domeniu.

Această fișă de proiect Phare intitulată „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii” a fost înaintată Delegației Comisiei Europene, în cursul anului 2004.

Pentru acest proiect, Inspekția Muncii a primit oferte de colaborare de la 7 State Membre U.E., iar în luna martie 2005 au avut loc întâlnirile de prezentare a ofertelor de parteneriat. Pentru implementarea acestui proiect a fost aleasă ca partener Agenția pentru Dezvoltarea Economică și Integrare Europeană din Austria. Experții români și austrieci au elaborat contractul de parteneriat, urmând ca acesta să fie pus în aplicare în perioada 2006-2007.

Obiectivul Proiectului: Conștientizarea angajatorilor și angajaților din întreprinderile mici și mijlocii cu privire la importanța respectării cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă prevăzute de directivele europene transpuse în legislația națională.

Rezultate așteptate în cadrul acestui proiect sunt:

- Crearea a 6 Centre Pilot în 6 întreprinderi mici și mijlocii pe riscuri specifice vizate de directivele europene;
- Conștientizarea a aproximativ 500 de angajatori, persoane responsabile cu securitatea și sănătatea în muncă și parteneri sociali cu rol în prevenirea accidentelor de muncă;

- Elaborarea unui Ghid de evaluare a riscurilor și multiplicarea acestuia în aproximativ 150.000 de exemplare, pentru uzul angajatorilor și al persoanelor responsabile cu securitatea și sănătatea în muncă din I.M.M-uri;
- Formarea a 60 de persoane cu atribuții în domeniu din cele 6 centre;
- Elaborarea de materiale de informare pentru angajatori și angajați și organizarea de campanii media;
- Elaborarea unui Plan de Acțiune pentru extinderea la nivel național a experienței acumulate în cele 6 centre pilot, înaintarea spre aprobare autorităților competente pentru punerea în practică, monitorizarea de către Inspekția Muncii a aplicării Planului aprobat;
- Diseminarea experienței acumulate în cele 6 centre pilot prin intermediul site-ului Inspekției Muncii și al Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație.

VI.3. CAMPANII NAȚIONALE DE CONTROL ȘI CONȘTIENȚIZARE

VI.3.1 CAMPANII ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR DE MUNCĂ

Prin Programul Cadru de Acțiuni al Inspecției Muncii pe anul 2005 au fost planificate în acest domeniu **campanii naționale pentru:**

- **identificarea și combaterea cazurilor de muncă fără forme legale;**
- **eliminarea muncii copilului;**
- **verificarea respectării prevederilor directivelor europene, transpuse în legislația națională privind munca cu fracțiuni de normă, concedierile colective, munca pe durată determinată, organizarea timpului de lucru, protecția drepturilor lucrătorilor în cazul transferului întreprinderii, al capitalului sau al altor părți ale acestora, obligația angajatorului de a informa lucrătorul asupra condițiilor aplicabile contractului său de muncă.**

➤ **Campanie națională privind identificarea și combaterea cazurilor de muncă fără forme legale**

Identificarea angajatorilor care foloseau personal fără forme legale de angajare și stabilirea măsurilor pentru diminuarea consecințelor sociale și economice ale acestui fenomen, au impus intensificarea activităților de control în domeniul relațiilor de muncă. Controalele s-au efectuat inopinat, atât ziua cât și noaptea, în zilele lucrătoare, dar și în zilele de repaus săptămânal și sărbători legale.

“Munca la negru” are efecte negative, pe termen scurt dar și pe termen lung, atât pentru individ cât și pentru societate, pentru bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat. Există o relație interdependentă între plata contribuțiilor și impozitelor și accesul la drepturile de asigurări sociale și alte măsuri de protecție socială; lipsa de venituri la bugetul consolidat al statului poate afecta sistemele de asigurare socială.

Munca ilegală situează persoanele care o acceptă pe o poziție nesigură din punct de vedere economico-social, comparativ cu salariații cu forme legale de angajare; munca nedeclarată implică lipsa posibilităților de perfecționare profesională și a protecției sociale, precum și salarii mai mici decât cele practicate pe piața forței de muncă.

Practicarea “muncii la negru” generează o distorsionare a mediului concurențial, prin faptul că angajatorii care folosesc munca declarată au mai multe obligații financiare.

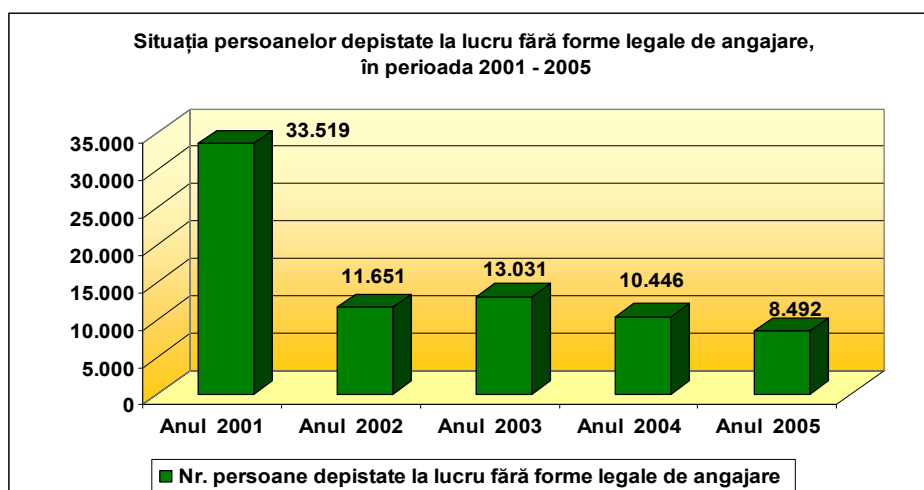
Avantajul financiar imediat, obținut atât de angajator cât și de angajat, prin sustragerea de la plata impozitelor și a contribuțiilor sociale, duce la practicarea muncii fără forme legale de angajare, neluând în considerare dezavantajele pe termen lung.

Rezultatele obținute în această Campanie națională privind identificarea și combaterea cazurilor de muncă fără forme legale în anul 2005, comparativ cu anii 2001-2004, evidențiate prin principalii indicatori statistici, sunt următoarele:

Indicatori	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003	Anul 2004	Anul 2005
Număr de angajatori controlați	69.889	78.322	80.289	78.346	74.109
Număr de angajatori care foloseau forța de muncă fără forme legale de angajare	9.014	3.713	4.095	3.442	3.525
Număr de persoane depistate la lucru fără forme legale	33.519	11.651	13.031	10.446	8.492
Valoare amenzilor aplicate pentru munca fără forme legale (mii lei)	60.086.175	63.181.909	76.203.000	69.468.000	79.809.500

Ca urmare a identificării cazurilor de muncă fără forme legale de către inspectorii de muncă, în anul 2005, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă s-au înregistrat 4.977 de contracte individuale de muncă încheiate pentru persoanele care lucrau fără forme legale, dintr-un total de 8.492, ceea ce reprezintă un procent de 58,61%.

În anul 2005, valoarea amenzilor aplicate angajatorilor care foloseau forță de muncă fără forme legale (7.980.950 RON) a reprezentat 47,48% din totalul amenzilor aplicate (16.809.800 RON) ca urmare a încălcării de către angajatori a prevederilor referitoare la relațiile de muncă.



Domeniile economiei naționale în care au fost identificate cazuri de muncă fără forme legale sunt: construcțiile, exploatarea și industrializarea lemnului, industria lemnului, agricultura, industria textilă, micul comerț, micii transportatori, panificația, industria alimentară și prestările servicii (pază și protecție, service auto, spălătorie auto, frizerie, coafură), depozitele en-gros și supermarket-uri, activitățile din alimentația publică (baruri, restaurante, patiserii, cofetării) etc.

Pentru domeniile în care incidența muncii fără forme legale este mai mare, Inspekția Muncii a inițiat, la nivel național în anul 2005, pentru *perioade scurte de timp campanii sectoriale* focalizate pe domenii.

- *Campania în domeniul îmbutelierii, depozitării, transportului, comercializării și utilizării gazului petrolier lichefiat* (23–25 martie 2005) cu următoarele rezultate:
 - 1.346 de angajatori controlați, cu un număr total de 58.763 de salariați. Dintre aceștia au fost depistați 50 de angajatori care foloseau forță de muncă fără forme legale, reprezentând 3,71% din numărul total de angajatori controlați;

- 89 de persoane depistate că munceau „la negru”, ceea ce reprezintă 0,15% din numărul total al salariaților angajatorilor controlați;
 - 176.500 RON valoarea totală a amenzilor aplicate, din care 84.500 RON pentru muncă fără forme legale de angajare;
 - 2.149 de măsuri dispuse cu termene concrete de realizare a neconformităților.
- *Campania în domeniul construcțiilor* (18–23 aprilie, 29 iunie–1 iulie, 4–5 august 2005) cu următoarele rezultate:
- 5.337 de angajatori controlați, cu un număr total de 268.608 salariați. Au fost depistați 424 de angajatori care foloseau forță de muncă fără forme legale, reprezentând 7,94% din numărul total de angajatori controlați;
 - 1.315 persoane depistate că munceau „la negru”, ceea ce reprezintă 0,49% din numărul total al salariaților angajatorilor controlați;
 - 1.195.500 RON, valoarea totală a amenzilor aplicate, din care 775.400 RON pentru muncă fără forme legale de angajare;
 - 7.284 de măsuri dispuse cu termene concrete de realizare a neconformităților.
- *Campania în domeniul confecției - textile* (9–13 mai, 23–25 noiembrie 2005) cu următoarele rezultate:
- 4.362 de angajatori controlați, cu un număr total de 432.048 de salariați. Au fost depistați 284 de angajatori care foloseau forță de muncă fără forme legale, reprezentând 6,51% din numărul total de angajatori controlați;
 - 879 de persoane depistate că munceau „la negru”, ceea ce reprezintă 0,20% din numărul total al salariaților angajatorilor controlați;
 - 1.255.000 RON, valoarea totală a amenzilor aplicate, din care 694.800 RON pentru muncă fără forme legale de angajare.
- *Campania în unitățile care desfășurau activitate pe Litoralul Mării Negre* (23 august–6 septembrie 2005) cu următoarele rezultate:
- 265 de angajatori controlați, cu un număr total de 2.859 de salariați; au fost depistați 23 de angajatori care foloseau forță de muncă fără forme legale, reprezentând 8,68% din numărul total de angajatori controlați;
 - 37 de persoane depistate că munceau „la negru”, ceea ce reprezintă 1,29% din numărul total al salariaților angajatorilor controlați;
 - 72.500 RON, valoarea totală a amenzilor aplicate, din care 51.000 RON pentru muncă fără forme legale;
 - 426 de măsuri dispuse cu termene concrete de realizare a neconformităților.

Rezultatele controalelor desfășurate în cadrul acestor campanii sectoriale arată că, în aceste domenii, 2.320 de persoane lucrau fără forme legale de angajare, reprezentând 27% din numărul total de 8.492 de persoane care lucrau „la negru”. Pentru remedierea deficiențelor constatate au fost dispuse 10.984 de măsuri obligatorii, din care, la sfârșitul anului, 84% erau aduse la îndeplinire, 12% erau în curs de realizare, 6% nu erau aduse la îndeplinire.

Pe lângă campaniile sectoriale desfășurate la nivelul țării, a existat o preocupare permanentă a inspectoratelor teritoriale de muncă de a organiza la nivel local acțiuni de control pentru activități specifice județului, susceptibile de folosire a muncii fără forme legale.

Pentru *prevenirea cazurilor de muncă fără forme legale*, Inspecția Muncii a avut în vedere conștientizarea populației cu privire la consecințele practicării „muncii la negru”, prin următoarele mijloace:

- crearea unui *site* pe Internet, privind încadrarea în muncă pe baze legale;
- realizarea unor campanii de informare adresate angajatorilor și angajaților pentru a evidenția efectele negative ale „muncii la negru” și organizarea unor mese rotunde pe tema relațiilor de muncă în colaborare cu organizațiile sindicale și patronale, cu participarea unor experți în legislația muncii, sociologi, economiști, psihologi, reprezentanți ai Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, ai Ministerului Sănătății, ai Ministerului Educației și Cercetării etc.;
- afișarea la sediul inspectoratelor de muncă a Ghidului pentru angajați și angajatori privind dezavantajele folosirii “muncii la negru” și distribuirea gratuită în școli profesionale, licee, facultăți;
- dezbaterile în cadrul emisiunilor televizate și radiofonice de mare audiență, a problemelor sociale pe care le implică munca fără forme legale, care au permis ascultătorilor să intervină și să abordeze direct problemele pe care le ridică în practică, aplicarea restrictivă a legislației muncii;
- organizarea unor conferințe de presă la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă și al Inspecției Muncii în care se transmit mesaje adresate tuturor cetățenilor cu privire la dezavantajele prestării muncii fără forme legale;
- instruirea reprezentanților angajatorilor privind obligațiile acestora în raporturile de muncă cu salariații.

Campania națională privind identificarea cazurilor de muncă fără forme legale în domeniul construcțiilor a fost reflectată în presă prin 67 de articole, au avut loc conferințe de presă la nivel județean și a fost trimis un comunicat de presă cu rezultatele campaniei către presa centrală și posturile naționale de radio și televiziune.

Rezultatele Campaniei naționale privind identificarea cazurilor de muncă fără forme legale în domeniul confecției-textile a avut de asemenea, un larg ecou, înregistrând 32 de articole în presa locală.

Principalele căi de acțiune în vederea *combaterii cazurilor de muncă fără forme legale* desfășurate în anul 2005, au fost:

- obligarea angajatorilor de a încheia în formă scrisă contracte individuale de muncă pentru persoanele depistate că prestau muncă fără forme legale;
- urmărirea îndeplinirii măsurilor dispuse la termenele stabilite;
- obligarea angajatorilor de a respecta normele stabilite în sistemele de asigurări sociale, prin declararea muncii.

➤ **Campanie națională privind eliminarea muncii copilului**

În vederea prevenirii și eliminării progresive a muncii copiilor și în special a celor mai grave forme de muncă, în martie 2000, a fost lansat în România, Programul Internațional pentru Eliminarea Muncii Copilului, prima fază încheindu-se cu succes în 2003. Pentru susținerea acestui program s-a înființat și funcționează Comitetul Național Director (C.N.D.) pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă, organism de coordonare și monitorizare a programelor desfășurate în România.

Inspecția Muncii a susținut acțiunile prevăzute în cadrul Programului Internațional pentru Eliminarea Muncii Copilului și acordă o atenție deosebită prevenirii și combaterii exploatării copilului prin muncă.

Astfel, începând cu anul 2001 Inspecția Muncii a lansat *Campania privind Eliminarea Muncii Copilului*, care avea ca obiective: identificarea cazurilor de exploatare a copilului prin muncă dar și conștientizarea angajatorilor privind obligația de a respecta legislația în domeniu, în vederea eliminării celor mai grave forme ale muncii copilului.

Controalele efectuate, în perioada ianuarie–decembrie 2005, de către inspectorii de muncă au identificat 8.492 de persoane care lucrau fără forme legale de angajare, din care 135 de tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani și 12 copii cu vârsta sub 15 ani. S-au dispus angajatorilor măsuri pentru întocmirea contractelor individuale de muncă pentru tinerii cu vârste mai mari de 15 ani și respectarea prevederilor de protecție socială referitoare la condițiile de lucru, programul de lucru și timpul de odihnă al tinerilor. Pentru copii sub 15 ani care lucrau, a fost sesizată autoritatea tutelară din cadrul primăriilor și Direcția Generală de Protecție a Drepturilor Copilului. În anul 2005, Campania privind eliminarea muncii copiilor a fost puternic mediatizată prin 70 de articole de presă, la nivel local.

Numărul tinerilor care lucrau fără forme legale de angajare a scăzut cu 46% pentru cei cu vârsta între 15 și 18 ani, față de anul 2004 și datorită acțiunilor educative întreprinse de Inspecția Muncii în colaborare cu inspectoratele școlare județene și conducerile unităților școlare, în liceele din mai multe județe.

Prin intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 65/2005 privind modificarea și completarea Codului Muncii, încadrarea în muncă a minorilor cu nerespectarea condițiilor legale de vârstă sau folosirea acestora pentru prestarea unor activități cu încălcarea prevederilor legale referitoare la regimul de muncă al minorilor, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani.

Acțiunile de informare și conștientizare a angajatorilor, angajaților și publicului larg desfășurate la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă, în cadrul campaniei au fost:

- afișarea la sediile inspectoratelor teritoriale de muncă, a prevederilor legale care interzic angajarea în muncă a minorilor sub 15 ani;
- articole, comunicate în presă, referitoare la problematica muncii copilului și legislația în domeniu și mediatizarea, pe posturile de radio și televiziune, a campaniei;
- acțiuni educative ale tinerilor din licee și școli profesionale referitoare la drepturile lor, organizate în colaborare cu inspectoratele școlare județene și organizații neguvernamentale.

Urmărind consecvent rezultatele celor aproape 5 ani de desfășurare, Campania națională pentru eliminarea muncii copilului desfășurată de Inspecția Muncii conduce, până în acest moment, la următoarele concluzii:

- fenomenul este în directă relație cu procesul de reformă economică, înregistrând diminuări în perioadele de redresare economică și în ramurile performante;
- domeniile susceptibile de folosire a muncii copiilor sunt aceleași în toate județele (construcții, comerț, panificație, confecții, agricultură);
- formele sub care sunt exploatați copiii prin muncă sunt reprezentate de nerespectarea duratei programului de lucru de 6 ore pe zi sau 30 ore pe săptămână, a concediului legal de odihnă, a concediului suplimentar de 3 zile, neacordarea pauzei de masă, folosirea tinerilor la munca pe timp de noapte, constatându-se o ușoară diminuare a folosirii muncii fără forme legale.

Importanța Comitetului Național Director, al cărui președinte este inspectorul general de stat al Inspecției Muncii, s-a demonstrat pe deplin în ultimii 2 ani, acesta determinând mobilizarea unor resurse semnificative, centrale și locale, pentru derularea de programe destinate copiilor exploatați ori familiilor aflate în situații de risc, programe care să faciliteze părinților accesul pe piața muncii și să susțină școlarizarea copiilor.

Instrumentul de lucru al C.N.D. este *Planul Național de Acțiune pentru eliminarea exploatării prin muncă a copiilor*, pe baza căruia s-a demarat în anul 2005 crearea unui mecanism unitar de monitorizare a locurilor de muncă, a unităților de învățământ și a zonelor geografice cu risc de exploatare prin muncă a copiilor. Prin acest sistem de monitorizare se urmărește identificarea copiilor care muncesc și orientarea către servicii competente de sprijin pentru ei și pentru familiile lor, pentru a nu reveni pe piața muncii fără a fi calificați și fără să aibă vârsta legală de angajare în muncă.

La nivel județean, inspectorate teritoriale de muncă acționează în cadrul Echipelor Intersectoriale Locale, alături de reprezentanți ai altor instituții relevante și ai societății civile (inspectorate școlare, inspectorate de poliție, consilii locale, biserică, direcții de protecția copilului etc.). Aceste Echipe Intersectoriale Locale, funcționează pe bază de protocoale încheiate între instituțiile partenere și au rol important în identificarea și monitorizarea formelor grave de muncă a copiilor și în prevenirea abandonului școlar cauzat de implicarea prematură în muncă.

Începând cu anul 2004 și până în 2007 țara noastră participă la *PROiectul de asistență Tehnică împotriva Exploatării prin muncă și în scopuri sexuale a Copiilor, inclusiv a Traficului în țări din Centrul și Estul Europei* (PROTECT-CEE), alături de Albania, Bulgaria, Kosovo, Republica Moldova și Ucraina.

➤ ***Campanie națională de verificare a respectării prevederilor directivelor europene, transpuse în legislația națională privind munca cu fracțiune de normă, concedierile colective, munca pe durată determinată, organizarea timpului de lucru, protecția drepturilor lucrătorilor în cazul transferului întreprinderii, al capitalului sau al altor părți ale acestora, obligația angajatorului de a informa lucrătorul asupra condițiilor aplicabile contractului său de muncă***

Munca cu fracțiune de normă - La sfârșitul anului 2005 erau înregistrate la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă 191.310 contracte individuale de muncă cu timp parțial care reprezentau 10% din totalul contractelor individuale de muncă înregistrate, din care:

- 155.670 contracte pe durată nedeterminată;
- 35.299 contracte pe durată determinată;
- 341 contracte la domiciliu.

Deficiențele constatate de inspectorii de muncă, în ceea ce privește legalitatea acestor tipuri de contracte se refereau la:

- durata muncii și repartizarea programului de lucru;
- condițiile în care se poate modifica programul de lucru,
- interdicția de a se efectua ore suplimentare.

Concedierile colective reprezintă mai mult decât o simplă însumare de concedieri individuale, acestea putând produce efecte sociale foarte mari. O concediere are caracter colectiv dacă îndeplinește toate condițiile prevăzute la articolele 68-72 din Codul muncii¹ (Titlul II, Capitolul V, Secțiunea a 5-a).

¹ Legea nr. 53/2003 – Codul muncii

Modificările aduse Codului muncii referitoare la condițiile care trebuie îndeplinite în cazul concedierilor colective au fost armonizate cu cele cuprinse în Directiva Consiliului Europei 98/59/CE; potrivit acesteia, pentru a fi considerată concediere colectivă, numărul minim de salariați afectați de concediere trebuie să fie de cel puțin 10 și nu 5, cum prevedea vechea reglementare.

În ceea ce privește concedierile colective, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă au fost depuse notificări cu privire la proiectele de concediere colectivă, constatându-se că în majoritatea cazurilor, angajatorii respectau prevederile legale în vigoare. În cazurile în care s-au constatat deficiențe în ceea ce privește proiectele de concediere colective, s-a dispus completarea sau rectificarea acestora, astfel încât să se respecte prevederile Codului muncii.

La angajatorii care, la data controlului nu inițiaseră negocierea contractelor colective de muncă, inspectorii de muncă au dispus măsuri obligatorii privind aspectele susmenționate.

Munca pe durată determinată - Prin derogare de la regula prevăzută la art. 12 alin. (1) din Codul muncii, angajatorii au posibilitatea de a angaja personal salariat cu contract individual de muncă pe durată determinată cu precizarea expresă a duratei pentru care se încheie.

Prevederile interne sunt armonizate cu cele ale dreptului comunitar, respectiv cu Directiva nr. 99/70/CE privind acordul cadru C.E.S., U.C.I.P.E. și C.E.I.P.², asupra muncii cu durată determinată, care stabilește principiile generale și termenele minimale cu privire la munca pe durată determinată, menționând totodată că aplicarea acestora trebuie făcută ținându-se cont de realitățile și situațiile specifice naționale, sectoriale și sezoniere.

La sfârșitul anului 2005, în evidența inspectoratelor teritoriale de muncă erau înregistrate 365.653 de contracte individuale de muncă pe durată determinată, ceea ce reprezenta 20% din totalul contractelor individuale de muncă înregistrate la 31 decembrie 2005, din care: 330.285 cu normă întreagă și 35.350 cu timp parțial.

Regulile privind încheierea contractului individual de muncă pe durată nedeterminată se aplică în mod corespunzător și contractului individual de muncă pe durată determinată, inspectorii de muncă urmărind acest lucru în acțiunile lor de control.

Organizarea timpului de lucru - Timpul de lucru reprezintă durata de timp stabilită prin lege, fie la nivelul unei zile, fie la nivelul săptămânii de lucru, în care este obligatorie efectuarea muncii în cadrul contractului individual de muncă.

Una din problemele frecvent constatate de inspectorii de muncă, în controalele efectuate în această perioadă, este nerespectarea de către angajatori a duratei normale a timpului de lucru. De asemenea, orele de muncă prestate efectiv de salariați nu sunt evidențiate în foile colective de prezență, încălcând astfel prevederile art. 116 din Codul muncii.

Munca suplimentară și munca de noapte (22⁰⁰-6⁰⁰), practică cu încălcarea prevederilor legale reprezintă aspecte des întâlnite de inspectorii de muncă în controalele tematice, precum și în controalele efectuate ca urmare a unor petiții formulate de cetățeni sau organizații legal constituite. Aspecte privind plata orelor suplimentare au făcut subiectul a 48 de articole de presă venind în sprijinul celor interesați de această problemă.

² C.E.S. = Confederația Europeană a Sindicatelor;
U.C.I.P.E. = Uniunea Confederațiilor Industriale și Patronale din Europa;
C.E.I.P. = Centrul European al Întreprinderilor Publice.

Pentru nerespectarea prevederilor legale referitoare la munca suplimentară, acordarea repausului săptămânal și munca de noapte, 265 de angajatori au fost sancționați cu amenzi contravenționale în cuantum de 414.000 RON conform art. 276 alin. (1) lit. h), i), k) din Codul muncii, după cum urmează:

- 98 de angajatori pentru nerespectarea dispozițiilor privind munca suplimentară, valoarea amenzilor aplicate fiind de 151.400 RON (lit. h);
- 111 angajatori pentru nerespectarea prevederilor legale privind acordarea repausului săptămânal; valoarea amenzilor aplicate a fost de 178.000 RON (lit. i);
- 56 de angajatori pentru încălcarea prevederilor legale referitoare la munca de noapte; valoarea amenzilor aplicate a fost de 85.000 RON (lit. k).

Protecția drepturilor lucrătorilor în cazul transferului întreprinderii, al capitalului sau al altor părți ale acestora - Potrivit legii, salariații beneficiază de protecția drepturilor lor în cazul în care se produce un transfer al întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acesteia către un alt angajator. Drepturile și obligațiile cedentului, care decurg dintr-un contract sau raport de muncă existent la data transferului, vor fi transferate integral cesionarului.

Transferul întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acesteia nu poate constitui motiv de concediere individuală sau colectivă a salariaților de către cedent ori de către cesionar. Cedentul și cesionarul au obligația de a informa și de a consulta, anterior transferului, sindicatul sau, după caz, reprezentanții salariaților cu privire la implicațiile juridice, economice și sociale asupra salariaților, decurgând din transferul dreptului de proprietate.

La nivelul anului 2005, inspectoratele teritoriale de muncă nu au semnalat încălcări ale prevederilor art. 169 și 170 din Codul muncii.

Obligația angajatorului de a informa lucrătorul asupra condițiilor aplicabile contractului său de muncă - În toate controalele efectuate, inspectorii de muncă au urmărit dacă angajatorii au respectat prevederile legale referitoare la obligația de a informa salariații sau după caz, persoana care solicită angajarea cu privire la clauzele generale pe care aceștia intenționează să le înscrie în contract sau să le modifice, conform art. 17 alin. (2) din Codul muncii.

Acolo unde au fost depistate abateri de la legislația în vigoare au fost dispuse măsuri cu termene clare de realizare.

VI.3.2 CAMPANII ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Prin Programul Cadru de Acțiuni al Inspecției Muncii pe anul 2005 au fost planificate în acest domeniu, **campanii naționale pentru:**

- ***cunoașterea și implementarea legislației naționale din domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii;***
- ***controlul implementării actelor normative care reglementează condițiile de introducere pe piață a produselor pentru care Inspecția Muncii efectuează supravegherea pieței;***
- ***verificarea modului în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la activitatea Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă;***
- ***verificarea în unitățile din învățământ a respectării reglementărilor legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă a angajaților și ucenicilor, elevilor și studenților în perioada efectuării practicii profesionale;***

- **verificarea modului în care se asigură supravegherea stării de sănătate a salariaților în unitățile în care au fost înregistrate îmbolnăviri profesionale;**
- **reducerea expunerii lucrătorilor la azbest.**

➤ **Campanie națională pentru cunoașterea și implementarea legislației naționale din domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii prin acțiuni de informare și conștientizare a angajatorilor și angajaților și de control al modului de implementare a legislației, pentru Directivele U.E., implementate în legislația națională**

Campania s-a concentrat în mod special pe modul de aplicare a legislației naționale în care s-au transpus directive europene:

- o 89/654/CEE - privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă;
- o 89/655/CEE - privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentului tehnic la locul de muncă;
- o 89/656 - privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție.

Acțiunile desfășurate în cadrul campaniei au vizat cunoașterea, de către angajatori și angajați, a cerințelor minime de securitate și sănătate ce trebuie respectate în vederea asigurării unui mediu de muncă sigur și sănătos pentru toți lucrătorii, precum și stabilirea măsurilor ce se impun pentru punerea în conformitate.

Organizarea campaniei la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă a constat în:

- selectarea unităților (mici, mijlocii) cărora li s-a transmis pachetul informativ constituit din fișele de evaluare a conformității cu prevederile legislației naționale și machetele de raportare;
- organizarea de acțiuni tematice de informare a angajatorilor și angajaților cu privire la legislația transpusă cu implicarea partenerilor sociali și a organizațiilor neguvernamentale.

În primele 6 luni ale anului 2005 numărul total de unități cărora li s-a transmis pachetul informativ a fost de 1.233 de unități din care: 752 mici și 481 mijlocii.

În această perioadă au fost organizate controale de evaluare a modului în care angajatorii respectă legislația în domeniul securității și sănătății în muncă la 1.945 de unități economice din care: 1.208 mici și 737 mijlocii.

În timpul controalelor s-au identificat următoarele aspecte:

- necunoașterea sau cunoașterea insuficientă atât de către angajatori, cât și de către angajați a legislației în vigoare în domeniul securității și sănătății în muncă;
- lipsa unei organizări adecvate în domeniul securității și sănătății în muncă;
- lipsa fondurilor pentru finanțarea cheltuielilor necesare re tehnologizării.

Impactul campaniei asupra agenților economici vizați s-a concretizat în:

- creșterea responsabilității angajatorilor și a angajaților privind cunoașterea și implementarea legislației naționale în domeniul securității și sănătății în muncă;
- conștientizarea conducătorilor unităților economice pentru luarea tuturor măsurilor în scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă;
- renunțarea la procesele tehnologice producătoare de noxe la locurile de muncă.

➤ **Campanie națională pentru controlul implementării prevederilor actelor normative care reglementează condițiile de introducere pe piață pentru produse pentru care Inspekția Muncii efectuează supravegherea pieței:**

- **echipamente electrice utilizate la joasă tensiune** (D 73/23/CEE - H.G. nr. 457/2003 cu modificările și completările ulterioare);
- **mașini industriale** (D 98/37/CEE - H.G. nr. 119/2004);
- **echipamente individuale de protecție** (D 89/686/CEE - H.G. nr. 115/2004);
- **echipamente și sisteme utilizate în atmosfere potențial explozive** (D 94/9/CEE - H.G. nr. 752/2004) (ATEX);
- **explozivi de uz civil** (D 93/15/CEE - H.G. nr. 207/2005);
- **echipamente destinate utilizării în exteriorul clădirilor cu limitarea nivelului emisiilor de zgomot în mediul produs de acestea** (D 2000/14/CEE - H.G. nr. 539/2004).

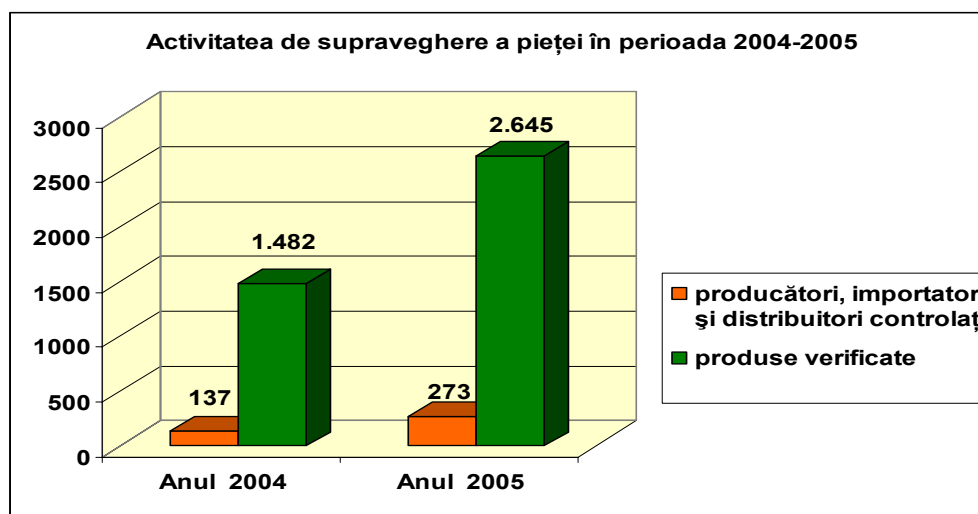
Dezvoltarea activității de supraveghere a pieței reprezintă o direcție strategică prin care, odată cu eliminarea barierelor pentru libera circulație a mărfurilor, în economia românească se asigură respectarea calității de protecție din punctul de vedere al securității muncii.

În primele 8 luni ale anului 2005, Inspekția Muncii a controlat respectarea prevederilor legale privind supravegherea pieței la 273 de producători, importatori și distribuitori, față de 137 de producători, importatori și distribuitori controlați în aceeași perioadă a anului 2004. Au fost verificate 2.645 de produse, dintre care 465 au fost identificate ca fiind neconforme, cu 78% mai multe decât în primele 8 luni ale anului 2004, când au fost verificate 1.482 de produse.

Principalele neconformități constatate au fost:

- neîntocmirea corespunzătoare a dosarului de evaluare a conformității;
- necompletarea corespunzătoare a declarației de conformitate;
- neaplicarea marcajului de conformitate.

Pentru aceste neconformități au fost interzise de la introducerea pe piață 50 de produse, au fost dispuse 335 de măsuri de punere în conformitate și s-au aplicat 79 de avertismente și o amendă contravențională.



➤ **Campanie națională de verificare a modului în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la activitatea Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă**

Campania a avut ca scop urmărirea modului în care se asigură informarea și participarea reprezentanților salariaților la elaborarea programului anual de securitate și sănătate în muncă, la luarea și aplicarea deciziilor în scopul prevenirii accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale.

S-au avut în vedere cu precădere unitățile care au locuri de muncă încadrate în condiții speciale și deosebite de muncă, precum și cele care au înregistrat un număr mare de accidente sau de îmbolnăviri profesionale.

Conform legislației, angajatorul trebuie să evalueze riscurile legate de sănătatea și securitatea participanților la procesul muncii, să prevadă măsuri pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor, să informeze și să consulte lucrătorii asupra riscurilor și a măsurilor dispuse, asigurând participarea acestora la procesul de prevenire.

În urma celor 3.883 de controale la 3.851 de unități, s-au constatat 4.025 de neconformități. Au fost dispuse 4.231 de măsuri pentru remedierea neconformităților și au fost aplicate 205 sancțiuni contravenționale (din care 181 avertismente), în valoare de 53.000 RON.

➤ **Campanie națională de verificare în unitățile din învățământ a respectării reglementărilor legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă a angajaților și ucenicilor, elevilor și studenților în perioada efectuării practicii profesionale**

În cadrul Campaniei, Inspekția Muncii a efectuat controale de sondaj în 298 de licee și școli de arte și meserii din toată țara, în care își desfășurau activitatea 19.045 de cadre didactice, 5.298 personal administrativ și 254.605 elevi.

Cele mai importante aspecte evidențiate în urma prelucrării datelor obținute în timpul controalelor sunt:

- în numai 19% din unitățile de învățământ exista personal școlarizat în acest domeniu;
- în numai 56% din cazuri era autorizat personalul ce exercita meserii care, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, necesitau autorizări;
- în numai 10% din cazuri se făcea evaluarea riscurilor, ceea ce pune sub semnul întrebării corectitudinea întocmirii instrucțiunilor proprii, a dotării cu echipamente individuale de protecție și a modului de efectuare a instructajului, având în vedere că aceste activități trebuiau efectuate pe baza evaluării riscurilor.

La chestionarele elaborate de Inspekția Muncii au răspuns 1.805 de persoane, din care 609 cadre didactice, 336 de lucrători administrativi și 840 de elevi. Și-au manifestat interesul de a primi informații suplimentare în domeniu 88% din persoanele chestionate.

Pe baza analizei rezultatelor obținute în etapa de sondaj a campaniei, Inspekția Muncii a intervenit la nivel de inspectorate școlare și la Ministerul Educației și Cercetării, în calitatea acestora de coordonatori ai activităților din învățământ, în vederea conștientizării acestor structuri asupra necesității îmbunătățirii stării de securitate și sănătate în muncă.

Campania de verificare în unitățile de învățământ a respectării reglementărilor legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă a angajaților și ucenicilor, elevilor și studenților în perioada efectuării practicii profesionale a avut un mare impact mediatic asupra publicului, fapt reflectat și printr-un număr de 113 articole apărute în presa locală.

➤ **Campanie națională de verificare a modului în care se asigură supravegherea stării de sănătate a salariaților în unitățile în care au fost înregistrate îmbolnăviri profesionale**

Având în vedere numărul bolilor profesionale înregistrate în anii precedenți, Inspekția Muncii a inițiat o campanie națională în unitățile în care au fost înregistrate îmbolnăviri profesionale, cu următoarele obiective:

- controlul modului în care se realizează supravegherea stării de sănătate a angajaților prin examene medicale la angajarea în muncă, examen medical de adaptare, examen medical la reluarea activității, control medical periodic;
- controlul modului în care se realizează activitatea de reabilitare profesională, reconversie profesională, reorientare profesională în caz de boală profesională sau boală legată de profesie;
- consilierea angajatorilor privind adaptarea muncii și a locului de muncă la caracteristicile psihofiziologice ale angajaților;
- verificarea stadiului de realizare a măsurilor dispuse cu ocazia cercetării cauzelor îmbolnăvirilor profesionale.

În 2005 au fost controlate 357 de unități în care au fost înregistrate îmbolnăviri profesionale în anii 2003 și 2004. Cu ocazia controalelor s-au constatat 583 de neconformități, pentru care au fost dispuse 638 de măsuri, aplicate 8 avertismente și amenzi în valoare de 30.000 RON. La controalele ulterioare s-a constatat că au fost îndeplinite 497 de măsuri în termenele stabilite de inspectorii de muncă.

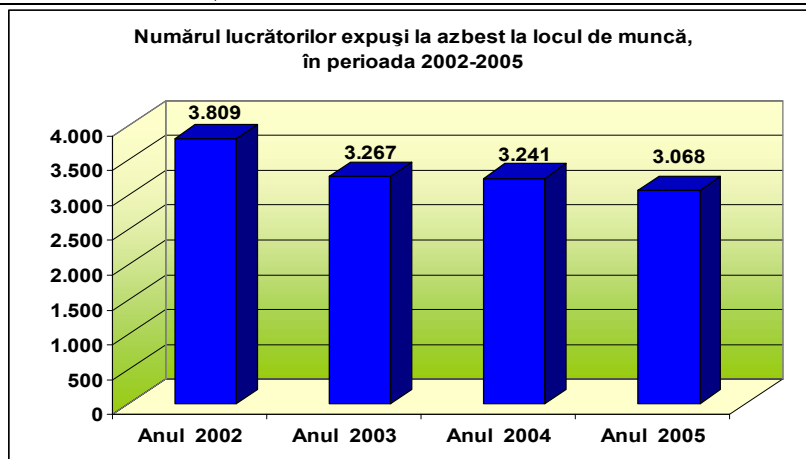
➤ **Campanie națională privind reducerea expunerii lucrătorilor la azbest**

Campania s-a derulat pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2005, eficiența activității concretizându-se prin următoarele date:

- 1.527 de controale efectuate la 1.506 angajatori;
- 718 neconformități constatate, pentru care s-au dispus 774 de măsuri de aducere în conformitate și cu caracter preventiv;
- 50 de sancțiuni contravenționale dispuse pentru neconformitățile constatate, din care 44 de avertismente, în cuantum total de 14.000 RON;
- a fost oprit din funcțiune un echipament tehnic.

Pentru cei 3.068 de lucrători care erau expuși la această noxă la locul de muncă, s-au luat măsuri de conștientizare atât a lor, cât și a angajatorilor, asupra efectelor nocive ale expunerii la azbest, în vederea reducerii numărului de îmbolnăviri profesionale.

Acțiunile susținute de conștientizare și control desfășurate de inspectorii de muncă au avut ca efect reducerea numărului de lucrători expuși la azbest, la locul de muncă, în perioada 2002-2005. Astfel, în anul 2002 erau 3.809 lucrători expuși la azbest la locul de muncă, numărul lor scăzând continuu până la 3.068, în anul 2005.



De asemenea, pentru eliminarea graduală a azbestului din toate domeniile de activitate ale economiei naționale, ce urmează să se finalizeze până la 1 ianuarie 2007, ca urmare a aplicării legislației adoptate în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, vor fi încurajate inițiativele luate de către angajatorii care încearcă introducerea materialelor non-azbest.

O serie de utilizatori importanți de materiale/produse cu conținut de azbest au trecut la înlocuirea acestora cu materiale ecologice (non-azbest). Exemple pozitive în acest sens au fost identificate în județele: Alba, Botoșani, București, Buzău, Caraș-Severin, Constanța, Cluj, Galați, Gorj, Harghita, Iași, Mureș, Neamț, Olt, Sălaj și Sibiu.

Având în vedere sectoarele de activitate cu incidență crescută a accidentelor de muncă și cu activitate intensă numai în anumite perioade ale anului (ex. construcții), inspectoratele teritoriale de muncă au desfășurat campanii de control pe perioade scurte de timp (2 – 5 zile). Implicarea tuturor inspectorilor de muncă în aceste controale a dat posibilitatea verificării în timp scurt a unui număr mare de întreprinderi din domeniul vizat.

Astfel de *campanii sectoriale* s-au desfășurat în următoarele domenii:

- *construcții* (18-23 aprilie; 29 iunie-1 iulie; 4-5 august 2005);
- *activități de îmbuteliere, depozitare, transport, comercializare și utilizare a gazului petrolier lichefiat* (23-25 martie 2005);
- *confecții – textile* (9–13 mai, 23–25 noiembrie 2005).

▪ *Campania în domeniul construcțiilor*

Construcțiile reprezintă unul din domeniile în care predomină nerespectarea reglementărilor legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă și, din acest motiv, este domeniul în care se produc cele mai multe accidente la nivel național.

Pe parcursul a 5 zile de campanie din luna aprilie, 3 zile în luna iunie și 2 zile în luna august la nivel național, inspectorii de muncă au controlat 5.310 angajatori, cu un număr de 140.908 salariați, au constatat 14.588 de neconformități și au dispus următoarele:

- sancționarea a 1.486 de angajatori;
- aplicarea a 1.563 de sancțiuni contravenționale (în cuantum de 1.367.000 RON), din care 682 avertismente și 14.584 măsuri, în scopul remedierii și aducerii în conformitate cu prevederile legale;
- sistarea activității pentru 8 societăți comerciale, la 49 locuri de muncă și oprirea din funcționare a 27 echipamente tehnice.

▪ *Campania în domeniul îmbutelierii, depozitării, transportului, comercializării și utilizării gazului petrolier lichefiat*

Activitățile din acest domeniu prezintă un grad ridicat de periculozitate care impune realizarea unor astfel de controale focalizate. În cele 3 zile de campanie desfășurată în luna martie 2005, au fost controlate, la nivel național, 1.346 de persoane fizice și juridice cu un număr total de 58.763 de salariați. Această campanie a avut un larg ecou în massmedia prin apariția a 145 de articole în presa locală.

Pentru cele 4.444 de neconformități constatate au fost sancționați 383 de angajatori, aplicându-se 408 sancțiuni contravenționale, din care 298 avertismente, cuantumurile aplicate fiind de 237.000 RON. Pentru constatarea unor situații de pericol iminent și deosebit, inspectorii de muncă au dispus sistarea activității la 78 de locuri de muncă și oprirea din funcțiune a 22 de echipamente tehnice. Au fost dispuse 4.743 de măsuri, în scopul remedierii și aducerii în conformitate cu prevederile legale.

▪ *Campania în domeniul confecției - textile*

Domeniul confecției – textile (industria textilă și industria confecțiilor din textile, blană și piele) este unul din domeniile în care folosirea muncii femeilor este predominantă. Inspekția Muncii a considerat oportună declanșarea și în anul 2005 a unor acțiuni de control, cu caracter inopinat, la angajatorii din acest domeniu de activitate, în vederea depistării și impunerii de măsuri pentru remedierea deficiențelor.


Această campanie a avut următoarele rezultate:

- 2.580 de angajatori controlați, cu un număr de 253.892 salariați;
- 8.043 de neconformități constatate;
- 706 angajatori sancționați pentru neconformitățile constatate, cărora li s-au aplicat 742 de sancțiuni contravenționale, din care 477 de avertismente;
- 588.200 RON, cuantumurile aplicate;
- sistarea activității la 2 societăți comerciale, 7 locuri de muncă și oprirea din funcționare a 88 de echipamente tehnice;
- 8.090 de măsuri dispuse, în scopul remedierii și aducerii în conformitate cu prevederile legale.

VI.4. CONTROLUL TEMATIC ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR DE MUNCĂ

În domeniul relațiilor de muncă, controalele inspectorilor de muncă au urmărit modul de punere în aplicare de către angajatori a prevederilor referitoare la:

- **totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă (Codul Muncii, alte acte normative în domeniul muncii, precum și clauzele contractelor colective de muncă);**
- **egalitatea de șanse între femei și bărbați și protecția maternității la locul de muncă (Legea nr. 202/2002 și O.U.G. nr. 96/2003);**
- **încadrarea în muncă în România a cetățenilor străini (Legea nr. 203/1999);**
- **protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate (Legea nr. 156/2000);**
- **condițiile de funcționare a agenților de muncă temporară (H.G. nr. 938/2004³).**

 **Controale privind respectarea prevederilor Codului Muncii, a altor acte normative de dreptul muncii, precum și a clauzelor contractelor colective de muncă**

Controlul cu privire la respectarea prevederilor Codului Muncii a urmărit modul de respectare de către angajatori a încheierii/executării/modificării/suspendării/încetării contractelor individuale de muncă, a timpului de muncă și de odihnă al salariaților, a drepturilor salariale, a clauzelor minime prevăzute în contractul colectiv de muncă aplicabil etc.

La art. 276, Codul muncii prevede *sanțiuni contravenționale* pentru nerespectarea de către angajator a următoarelor dispoziții:

- garantarea în plată a salariului minim brut pe țară;
- eliberarea, la cerere, a unui document care să ateste activitatea desfășurată de salariat, vechimea în muncă, în meserie și în specialitate;
- dreptul de a participa la grevă a unui salariat sau a unui grup de salariați;
- stipularea în contractul individual de muncă a unor clauze contrare dispozițiilor legale;
- primirea la muncă a unei persoane pentru care nu a fost întocmit contract individual de muncă ori stipularea în contractul individual de muncă a unor clauze contrare dispozițiilor legale;
- respectarea de către angajator a zilelor de sărbătoare legală în care nu se lucrează, asigurarea unui spor la salariul de bază de cel puțin 100% pentru timpul lucrat în zilele de sărbătoare legală, în situații în care nu se asigură compensarea acestuia cu timp liber corespunzător;
- nerespectarea dispozițiilor privind munca suplimentară;
- neacordarea indemnizației cuvenite salariaților pe durata întreruperii temporare a activității;
- încălcarea prevederilor legale referitoare la munca de noapte.

În anul 2005, activitatea de control privind respectarea dispozițiilor art. 276, alin. 1 lit. a-k, din Codul muncii a avut următoarele rezultate :

- 214 angajatori sancționați pentru nerespectarea dispozițiilor privind garantarea în plată a salariului minim brut pe țară, valoarea totală a amenzilor aplicate fiind de 110.000 RON (lit. a);

³ H.G nr. 938/2004 privind condițiile de înființare și funcționare, precum și procedura de autorizare a agentului de muncă temporară

- 10 angajatori sancționați pentru neeliberarea unui document solicitat de salariat care să ateste activitatea desfășurată de acesta, valoarea amenzii aplicate fiind de 3.900 RON (lit. b);
- 14 angajatori sancționați pentru stipularea în contractele individuale de muncă a unor clauze contrare dispozițiilor legale, valoarea amenzilor aplicate fiind de 36.500 RON (lit. d);
- 1.225 de angajatori sancționați pentru primirea la muncă a persoanelor fără încheierea unui contract individual de muncă, valoarea amenzilor aplicate fiind de 3.665.550 RON (lit. e);
- 6 angajatori sancționați pentru nerespectarea zilelor de sărbătoare legală în care nu se lucrează și a dispozițiilor privind compensarea acestor zile cu timp liber corespunzător sau plata acestora cu un spor la salariul de bază ce nu poate fi mai mic de 100%; valoarea totală a amenzilor aplicate a fost de 30.000 RON (lit. f);
- 98 de angajatori sancționați pentru nerespectarea dispozițiilor privind munca suplimentară, valoarea amenzilor aplicate fiind de 151.400 RON (lit. h);
- 111 angajatori sancționați pentru nerespectarea prevederilor legale privind acordarea repausului săptămânal, valoarea amenzilor aplicate fiind de 178.000 RON (lit. i);
- 3 angajatori sancționați pentru neacordarea indemnizației cuvenite salariaților pe durata întreruperii temporare a activității, valoarea amenzilor aplicate fiind de 5.000 RON (lit. j);
- 56 de angajatori sancționați pentru încălcarea prevederilor legale referitoare la munca de noapte, valoarea amenzilor aplicate fiind de 85.000 RON (lit. k).

Activitatea inspectorilor de muncă a fost reflectată în presă, fiind publicate 60 de articole care aduceau clarificări legate de Codul Muncii.

Situația controalelor privind respectarea măsurilor de protecție a persoanelor încadrate în muncă, efectuate în baza Legii nr. 130/1999

Rezultatelor obținute în anul 2005 se prezintă astfel:

Indicatori	Anul 2005
Număr de inspectori de muncă - Corp control relații de muncă	408
Număr de angajatori controlați	62.898
Număr de angajatori sancționați	9.590
Valoarea totală a amenzilor aplicate (RON)	289.644,5

La nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă, în anul 2005, inspectorii de muncă din cadrul corpurilor de control au efectuat în medie 182 de controale, respectiv 15 controale în medie pe lună.

Situația controalelor privind întocmirea și completarea registrului general de evidență a salariaților, efectuate în baza H.G. nr. 247/2003, modificată prin H.G. nr. 290/2004

Rezultatele obținute în anul 2005 se prezintă astfel:

Indicatori	Anul 2005
Număr angajatori controlați	54.920
Număr angajatori sancționați	3.753
Valoarea totală a amenzilor aplicate (RON)	317.748,3

Verificarea clauzelor cuprinse în contractele colective de muncă la nivel de societate în baza Legii nr. 130/1996

Acolo unde s-a constatat că nu sunt întocmite contracte colective de muncă la nivel de societate, cu toate că sunt îndeplinite condițiile de întocmire ale acestora, s-au dispus măsuri obligatorii în sarcina angajatorilor de respectare a prevederilor Legii nr. 130/1996, republicată.

Verificarea respectării de către agenții economici a egalității de șanse între femei și bărbați și protecția maternității la locul de muncă

Implementarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați, referitor la accesul la ocupare, pregătire profesională, promovare și condiții de muncă, se face prin respectarea prevederilor Legii nr. 202/2002, care transpune Directivele europene din acest domeniu.

Prin acțiunile de control desfășurate, inspectorii de muncă au urmărit depistarea cazurilor în care există discriminare în ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați.

În cursul anului 2005, au fost controlați 28.461 de angajatori, aplicându-se amenzi contravenționale în valoare de 7.500 RON. Din numărul total de salariați ai angajatorilor controlați, femeile reprezentau aproximativ 46,5%, fiind preponderente în activități cum ar fi: confecții-textile și încălțăminte, comerț, servicii.

În controalele efectuate, inspectorii de muncă au urmărit în ce măsură sunt respectate drepturile femeii în ceea ce privește: alegerea în exercitarea liberă a unei profesii sau activități, participarea liberă la angajare în toate posturile sau locurile de muncă vacante, venituri egale pentru muncă de valoare egală, condiții de muncă care respectă normele de securitate și sănătate în muncă, protecția maternității.

Sesizările și reclamațiile primite la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă privesc încălcări ale prevederilor legale privind protecția socială a femeilor. Foarte puține dintre aceste sesizări au exprimat cazuri clare de discriminare de gen și de tentativă de hărțuire sexuală.

Cele mai multe sesizări trimise de femei reclamau desfacerea abuzivă a contractelor individuale de muncă în perioada de gravidie, maternitate și îngrijirea copilului până la 2 ani și neplata indemnizațiilor aferente acestora. În timpul controalelor, inspectorii de muncă au constatat următoarele aspecte:

- desfacerea abuzivă a contractelor individuale de muncă de către angajatori se executa sub pretextul imposibilității desfășurării activităților prestate de femei gravide, dar și din cauza neprezentării la timp a concediilor medicale, a cererilor de intrare în perioada de îngrijire a copilului până la 2 ani;
- femeile nu puteau beneficia de indemnizația pentru îngrijirea copilului până la 2 ani, din cauza angajatorului care nu achita deloc sau avea restante la plata contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale din diverse cauze care excludeau încetarea activității sale (faliment, reorganizare judiciară).

Faptul că mulți angajatori nu își încetează activitatea conform prevederilor legale, mai ales când aceștia se află în incapacitate de plată, face ca problema acestor mame să nu-și găsească rezolvare nici în instanțele de judecată.

Măsurile dispuse de către inspectorii de muncă în urma controalelor efectuate au avut în vedere:

- achitarea de către angajatori a indemnizațiilor pentru maternitate, creștere și îngrijire copil, incapacitate temporară de muncă;
- depunerea de către angajatori la inspectoratele teritoriale de muncă a copiilor dovezilor de plată a indemnizațiilor cuvenite, precum și a ordinelor de plată privind CAS, CASS, șomaj;
- introducerea în contractele individuale de muncă și în regulamentele interne, a dispozițiilor privind interzicerea discriminărilor de gen sau a altor forme de discriminare;
- întocmirea de contracte individuale de muncă pentru femeile gravide găsite la muncă fără forme legale de angajare;
- schimbarea locului de muncă în vederea protecției maternității.

În anul 2005, inspectoratele teritoriale de muncă au continuat activitatea de prevenire și informare a angajatorilor referitor la faptul că este interzisă discriminarea prin utilizarea unor practici care ar dezavantaja persoanele angajate și la obligativitatea acestora de a asigura în cadrul unităților egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați și de a informa sistematic pe angajați, inclusiv prin afișarea în locuri vizibile, asupra drepturilor pe care aceștia le au, în acest sens.

De asemenea, pentru prevenirea și eliminarea oricăror componente definite drept hărțuire sexuală la locul de muncă sau în alt loc în care salariații își desfășoară activitatea, s-a recomandat angajatorilor să prevadă în regulamentul intern și sancțiuni disciplinare, în condițiile legii.

În scopul cunoașterii, aplicării și respectării ansamblului legislației privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și pentru informarea asupra reglementărilor acquis-ului comunitar în domeniu, în cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă au fost organizate seminarii la care au participat reprezentanți ai administrației locale, sindicate, patronate, agenții etc.

Referitor la respectarea prevederilor privind protecția maternității la locul de muncă, în cursul anului 2005, au fost controlați 33.871 de angajatori și au fost aplicate 120 de sancțiuni contravenționale (4 amenzi în valoare de 12.500 RON și 116 avertismente) și au fost dispuse 2.776 de măsuri.

Inspectorii de muncă au desfășurat în primul rând acțiuni de informare a angajaților și angajatorilor asupra respectării acestor prevederi, iar acțiunile de control au vizat aplicarea de către angajatori a obligațiilor privind:

- informarea salariatelor cu privire la noile drepturi de care beneficiază în perioada de sarcină și anume dispensa pentru consultații prenatale sau concediul de risc maternal, în situația în care societatea nu poate să asigure salariatelor condiții de muncă care să nu pună în pericol sau să nu afecteze sănătatea mamei sau a copilului;
- informarea inspectoratelor teritoriale de muncă de către angajatori despre faptul că în cadrul acestora își desfășoară activitatea femeii însărcinate;
- introducerea în regulamentul intern a prevederilor potrivit cărora, în funcție de starea fiziologică a salariatelor gravide și potrivit recomandărilor medicului, angajatorul are obligația de a modifica condițiile și/sau orarul salariatei respective.

De asemenea, în urma controalelor s-a constatat că, deși angajatorii își îndeplinesc obligația de a înștiința inspectoratul teritorial de muncă, nu întocmesc rapoartele de evaluare a riscurilor.

✚ Verificarea modului în care agenții economici respectă încadrarea în muncă în România a cetățenilor străini

La data de 31 decembrie 2005, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă se aflau în evidență contractele individuale de muncă însoțite de copii ale permiselor de muncă pentru 5.532 de cetățeni străini, cu 23,54% mai multe decât în anul 2004.

În perioada de referință, inspectoratele teritoriale de muncă au întreprins 11.085 de acțiuni de verificare a modului în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la încadrarea în muncă, în România, a cetățenilor străini. Au fost sancționați 46 de angajatori și au fost dispuse 131 de măsuri, 29 de amenzi (în cuantum de 151.000 RON) și 17 avertismente.

La realizarea controalelor, inspectorii de muncă au fost sprijiniți și de inspectoratele județene de poliție-serviciile de evidență informatizată a persoanelor. În luna noiembrie 2005 au fost organizate acțiuni de control la asociații și cluburi sportive la care erau angajați cetățeni străini.

✚ Verificarea modului în care agenții economici respectă protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate

La nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă s-au înregistrat 1.008 agenți de ocupare a forței de muncă, în baza art. 9 lit. e din Legea nr. 156/2000, modificată și completată.

În baza sesizărilor primite, inspectorii de muncă au controlat, în perioada ianuarie–decembrie 2005, 817 agenți de ocupare a forței de muncă, 48 dintre aceștia fiind sancționați cu amenzi în valoare 284.000 RON. Conform art. 16 alin. 1 lit. b din lege au fost aplicate amenzi în valoare de 70.000 RON pentru 6 persoane juridice și au fost dispuse 693 de măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate în timpul controalelor. Această activitate a fost mediatizată prin apariția în presa locală a 122 de articole dezbătând unele sesizări privind nerespectarea prevederilor legale.

✚ Verificarea respectării condițiilor de funcționare a agenților de muncă temporară

Prin controalele efectuate de inspectoratele teritoriale de muncă s-a evidențiat faptul că una dintre problemele cu care se confruntau diverși angajatori o constituia munca cu caracter temporar. De multe ori, în activitățile pe care le desfășoară, societățile comerciale sunt puse în situația de a angaja persoane, în vederea executării anumitor lucrări sau pentru prestarea diverselor servicii, pentru o perioadă determinată de timp, de cele mai multe ori această perioadă de timp fiind scurtă ca întindere.

Justificând acest fapt, perioada scurtă de executare a raporturilor de muncă (1-2 zile) și procedura de înregistrare a contractelor de muncă (care de multe ori se întindeau ca durată mai mult decât executarea contractului individual de muncă), angajatorii foloseau munca fără forme legale.

Pentru a combate acest fenomen, dar în același timp și pentru a crea un cadru legal de desfășurare a acestei activități, noul Cod al muncii, intrat în vigoare în luna martie 2003 a reglementat prin art. 87 - art. 100 „munca prin agent de muncă temporară”.

Astfel, munca prin agent de muncă temporară reprezintă munca prestată de un salariat temporar care, din dispoziția agentului de muncă temporară, prestează munca în favoarea unui utilizator.

Salariatul temporar este persoana încadrată la un angajator, agent de muncă temporară, pus la dispoziția unui utilizator pe durata necesară în vederea îndeplinirii unor anumite sarcini precise și cu caracter temporar. Potrivit H.G. nr. 938/2004 pot fi încadrați la un angajator agent de muncă temporară și cetățenii străini sau apatrizii, cu domiciliul sau reședința în România.

Autorizarea societăților comerciale se face de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin Direcțiile pentru Dialog, Familie și Solidaritate Socială județene sau a municipiului București, în a căror rază teritorială își au sediul.

În conformitate cu art. 25 alin. (1) din această lege, constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se face de către inspectorii de muncă.

Pentru nerespectarea prevederilor Legii nr. 108/1999⁴ au fost sancționați 883 de angajatori, aplicându-se 887 de sancțiuni contravenționale (valoarea totală a amenzilor aplicate fiind de 1.865.900 RON), din care 108 sancțiuni, pentru împiedicarea inspectorilor de muncă să-și exercite atribuțiile de control și 779 de sancțiuni, pentru neaducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin procesele verbale de control.

În controalele efectuate în domeniul relațiilor de muncă, inclusiv în identificarea și combaterea cazurilor de muncă fără forme legale, inspectorii de muncă au întâmpinat **dificultăți**, precum:

- schimbarea sediului social sau a denumirii firmei, fără înștiințarea inspectoratului teritorial de muncă;
- închiderea punctelor de lucru, fără ca salariații să fie înștiințați;
- arhivarea documentelor contabile și de evidența muncii la domiciliul contabilului, ceea ce conduce la prelungirea duratei controlului;
- declararea de către angajatori că nu dețin documentele solicitate de inspectorii de muncă din cauza deteriorării sau furtului acestora;
- existența unor societăți comerciale dizolvate sau lichidate judiciar, care nu au predat arhivele conform legii și în cazul cărora a fost foarte greu sau imposibil de a intra în posesia actelor necesare în vederea certificării unei anumite perioade de vechime în muncă;
- plecarea din țară a angajatorilor fără să predea actele societății unui reprezentant;
- refuzul salariaților de a da declarații, de teama pierderii locului de muncă.

ACTIVITATEA DE EVIDENȚA MUNCII

La data de 31 decembrie 2005, numărul agenților economici înregistrați la Registrul Comerțului era de 1.118.760, din care 634.222 de agenți economici erau înregistrați la inspectoratele teritoriale de muncă conform art. 8 din Legea nr. 130/1999.

Numărul contractelor individuale de muncă înregistrate în cursul anului 2005, la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă a fost de 2.018.455, din care:

- 1.652.820 de contracte individuale de muncă pe durată nedeterminată;
- 365.635 de contracte individuale de muncă pe durată determinată.

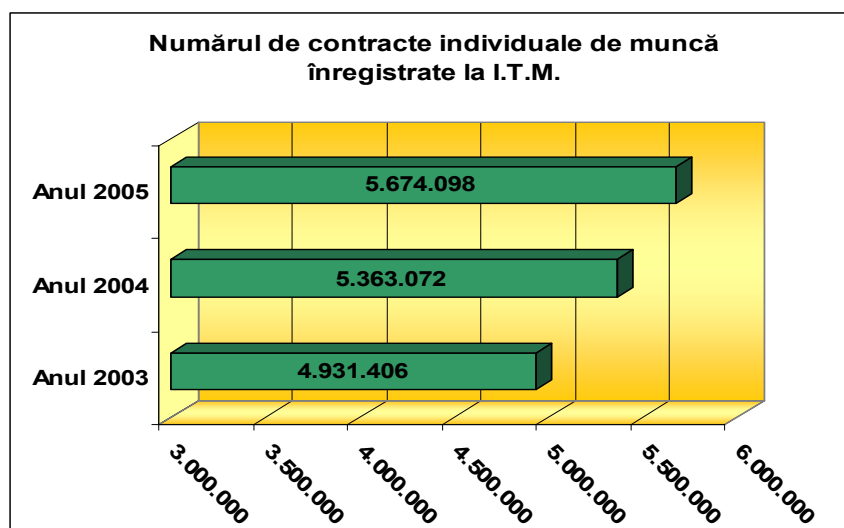
⁴ Legea nr. 108/1999 privind înființarea și organizarea Inspecției Muncii, republicată

Comparativ cu anul 2004, numărul contractelor individuale de muncă încheiate pe durată nedeterminată a înregistrat o creștere cu aproximativ 4%, ceea ce se poate interpreta prin creșterea stabilității locurilor de muncă.

Analiza rezultatelor obținute în anul 2005, comparativ cu anul 2004 este prezentată în tabelul următor:

Indicatori	Anul 2004	Anul 2005	Dinamica indicatorilor
Nr. angajatori înregistrați la I.T.M	653.811	634.222	- 3%
Nr. contracte individuale de muncă înregistrate	5.363.072	5.674.098	+5,48%
Nr. carnete de muncă păstrate și completate de I.T.M.	1.755.620	1.873.058	+6,27%
Nr. carnete de muncă păstrate și completate de angajatori cu aprobări eliberate de I.T.M.	3.247.861	2.885.136	-11,17%

Numărul contractelor individuale de muncă active înregistrate la inspectoratele teritoriale de muncă la sfârșitul anului 2005 era de 5.674.098, cu 5,8% mai mare decât în anul 2004 și cu 8,75% mai mare decât în anul 2003, când erau active 4.931.406 contracte individuale de muncă.



Creșterea numărului de contracte individuale de muncă înregistrate la inspectoratele teritoriale de muncă este consecința controalelor preventive și tematice (pe domenii de activitate) efectuate atât de către corpurile de control din cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă, cât și de inspectorii de muncă din cadrul Inspecției Muncii.

Cele mai multe contracte individuale de muncă active se află în evidența inspectoratelor teritoriale de muncă București (2.037.644), Timiș (226.818), Prahova (216.314), Bihor (138.494), Brașov (141.052), Sibiu (121.533).

La nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă există o preocupare continuă pentru actualizarea carnetelor de muncă și certificarea înscrisurilor, inspectorii dând dovadă de responsabilitate în respectarea prevederilor legale în vigoare. Totodată s-a avut în vedere întocmirea de carnete noi de muncă pentru angajații care nu au avut un astfel de formular tipizat.

În situațiile în care s-au constatat nereguli în achitarea de către angajatori a contribuțiilor sociale, inspectorii de muncă au înștiințat Agenția Națională de Administrare Fiscală.


Totodată, la primirea spre înregistrare a documentelor de la angajatori, inspectorii de muncă au verificat modul în care angajatorii respectă salariul negociat, salariul minim brut pe economie, precum și acordarea celorlalte drepturi ce se cuvin salariaților prin contractul individual de muncă sau prin contractul colectiv de muncă, precum și timpul de muncă lucrat în vederea înregistrării corecte a acestora în carnetul de muncă.

Cu prilejul depunerii de către agenții economici a documentelor la inspectoratele teritoriale de muncă sunt clarificate și alte aspecte din activitatea desfășurată de către aceștia, asigurându-se astfel o conlucrare eficientă în vederea aplicării și respectării legislației muncii.

VI.5. CONTROLUL TEMATIC ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Prin Programul Cadru de Acțiuni pentru anul 2005 al Inspecției Muncii au fost prevăzute acțiuni tematice de control privind :

- ***stadiul de realizare a măsurilor tehnico-organizatorice de normalizare a condițiilor de muncă la agenții economici care au locuri de muncă încadrate în condiții deosebite;***
- ***modul în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în activitățile de transport intern, depozitare și utilizare a substanțelor de uz fitosanitar și a îngrășămintelor chimice în agricultură;***
- ***respectarea prevederilor proiectelor de închidere și conservare a unităților miniere subterane și la suprafață;***
- ***respectarea măsurilor de reducere a pulberilor generatoare de boli profesionale în exploatarea minieră;***
- ***respectarea prevederilor legale privind regimul materiilor explozive la societăți care desfășoară activități de demolare a construcțiilor și elementelor de construcții cu ajutorul explozivilor;***
- ***promovarea dialogului social și îmbunătățirea mediului de muncă din sectorul de exploatare și prelucrare a lemnului;***
- ***calificarea și instruirea fasonatorilor mecanici și mecanizatorilor forestieri și a modului de întocmire a documentației de exploatare a parchetelor forestiere la societăți comerciale și ocoale silvice;***
- ***modul în care se respectă securitatea și sănătatea în muncă la îmbutelierea, depozitarea și distribuția recipientelor butelie cu G.P.L., respectiv gaze tehnice sub presiune;***
- ***unitățile care desfășoară activități pe platforme marine privind dotarea cu echipament de salvare și instruirea personalului pentru utilizarea acestuia precum și a modului în care se respectă prevederile legii.***

 ***Controlul stadiului de realizare a măsurilor tehnico-organizatorice de normalizare a condițiilor de muncă la agenții economici care au locuri de muncă încadrate în condiții deosebite*** a dus la scăderea cu 12% a numărului de salariați încadrați în condiții deosebite în anul 2005 față de 2004.

La data de 1 septembrie 2005, 1.209 unități cu 750.137 de salariați dețineau avize de încadrare în condiții deosebite; în baza acestor avize 228.034 salariați erau încadrați în condiții deosebite.

Punerea în aplicare a unor programe de măsuri tehnico-organizatorice, în anul 2005, la 1.617 locuri de muncă, unde lucrau 32.575 de salariați, a dus la îmbunătățirea condițiilor de muncă și încetarea valabilității avizului de încadrare în condiții deosebite. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2004, normalizarea condițiilor de muncă a condus la încetarea avizului de încadrare în condiții deosebite pentru 1.205 locuri de muncă și 25.704 de salariați.

În urma controalelor efectuate la un număr de 130 de locuri de muncă, neîndeplinirea măsurilor tehnico-organizatorice pentru normalizarea condițiilor de muncă stabilite de către conducerea unității împreună cu sindicatul, a dus la încetarea valabilității avizului de încadrare în condiții deosebite. În aceste cazuri, inspectoratele teritoriale de muncă au monitorizat unitățile respective, dispunând măsuri de normalizare a condițiilor de muncă.

🚧 Controlul modului în care agenții economici respectă prevederile legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în activitățile de transport intern, depozitare și utilizare a substanțelor de uz fitosanitar și a îngrășămintelor chimice în agricultură

Riscurile pe care le implică utilizarea produselor toxice în agricultură și servicii anexe, precum și analiza datelor statistice referitoare la producerea de accidente cu incapacitate temporară de muncă și mortale, au stat la baza motivației pentru care Inspekția Muncii a lansat această acțiune.

Obiectivul propus a fost de a se verifica aplicarea și respectarea prevederilor legale referitoare la activitățile de depozitare, manipulare, utilizare și transport substanțe de uz fitosanitar și îngrășăminte chimice, precum și stabilirea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, în vederea prevenirii producerii accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale. Rezultatele acțiunilor desfășurate au fost:

- 528 de angajatori controlați;
- 892 de neconformități constatate pentru care au fost aplicate 37 de sancțiuni contravenționale, din care 26 avertismente, cuantumurile sancțiunilor aplicate fiind de 41.500 RON;
- sistarea activității la o societate comercială și oprirea din funcționare a 3 echipamente tehnice;
- 996 de măsuri dispuse în scopul remedierii și aducerii în conformitate cu prevederile legale.

🚧 Controlul respectării prevederilor proiectelor de închidere și conservare a unităților miniere subterane și de suprafață a fost necesar, având în vedere amploarea acestui fenomen.

În acest sens, inspectoratele teritoriale de muncă au efectuat 64 de controale la unitățile miniere în care se derulau astfel de proiecte, constatându-se 104 neconformități. Pentru remedierea acestora s-au stabilit 105 măsuri, din care 93 au fost soluționate iar 12 au rămas în curs de soluționare și au fost dispuse 2 sancțiuni contravenționale.

🚧 Controlul respectării în exploatarea miniere a măsurilor de reducere a pulberilor generatoare de boli profesionale

Deși numărul cazurilor de silicoză a scăzut în 2004 față de 2003, gravitatea cazurilor înregistrate a fost mai mare. S-a constatat că, în majoritatea cazurilor, lucrătorii expuși la pulberi își desfășurau activitatea preponderent în lucrări miniere aflate în steril. Expunerea la pulbere apare la operația de perforare fără utilizarea apei, la lucrările de înaintare sau de împușcare fără utilizarea perdelelor de ceață sau din cauza funcționării necorespunzătoare a acestora.

Inspectoratele teritoriale de muncă din cele 20 de județe în care se desfășoară astfel de activități specifice, au efectuat 200 de controale, cu următoarele rezultate:

- 190 de unități economice controlate;
- 449 de neconformități constatate și 538 de măsuri stabilite;
- 21 de sancțiuni contravenționale aplicate (în cuantum de 10.000 RON) din care 16 avertismente;
- 10 echipamente tehnice oprite din funcțiune.

🚧 Controlul respectării prevederilor legale privind regimul materiilor explozive la societăți care desfășoară activități de demolare a construcțiilor și elementelor de construcții cu ajutorul explozivilor

Cele 18 inspectorate teritoriale de muncă care au înregistrate societăți comerciale cu acest tip de activitate au efectuat, sub coordonarea Inspecției Muncii, 148 de controale la 146 de unități comerciale.

În urma controalelor s-au constatat 104 neconformități, pentru care s-au dispus 178 de măsuri. Prin procesele verbale s-au aplicat 6 sancțiuni contravenționale (din care un avertisment) în valoare totală de 3.500 RON.

🚧 Controlul calificării și instruirii fasonatorilor mecanici și mecanizatorilor forestieri și al modului de întocmire a documentației de exploatare a parchetelor forestiere la societăți comerciale și ocoale silvice a avut ca scop conștientizarea angajatorilor asupra riscurilor pe care și le asumă, dacă folosesc în parchetele forestiere muncitori forestieri necalificați.

Analiza dosarelor de cercetare a accidentelor mortale din perioada anilor 2000-2004 a evidențiat faptul că, la mulți angajatori din sectorul de activitate al exploatărilor forestiere, muncitorii utilizează ferăstraie mecanice, tractoare și TAF-uri fără să posede o calificare atestată printr-o diplomă sau certificat de calificare.

În aceste condiții, se creează premisele producerii unor evenimente care au ca rezultat, de cele mai multe ori, accidente de muncă. Acțiunea derulată a înregistrat următoarele rezultate:

- 439 de angajatori controlați;
- 1.163 de neconformități constatate pentru care s-au aplicat 88 de sancțiuni contravenționale (în cuantum de 71.500 RON) din care 69 de avertismente;
- 10 echipamente tehnice oprite din funcționare și sistarea activității la 4 societăți comerciale;
- 1.272 de măsuri dispuse în scopul remedierii și aducerii în conformitate cu prevederile legale.

🚧 Controlul modului în care se respectă securitatea și sănătatea în muncă la îmbutelierea, depozitarea și distribuția recipientelor butelie cu G.P.L., respectiv gaze tehnice sub presiune a fost necesar, avându-se în vedere gradul ridicat de pericolozitate al acestor activități. Acțiunile de control desfășurate au avut următoarele rezultate:

- 248 de agenți economici controlați;
- 791 de neconformități față de legislația în vigoare;
- 832 de măsuri dispuse pentru aducerea în conformitate;
- 76 de sancțiuni contravenționale (valoare totală de 53.500 RON) din care 49 avertismente;
- 27 de echipamente tehnice oprite din funcționare și sistarea activității unei unități economice.

✚ Controlul unităților care desfășoară activități pe platforme marine privind dotarea cu echipament de salvare și instruirea personalului pentru utilizarea acestuia, precum și a modului în care se respectă prevederile legii

În conformitate cu prevederile H.G. nr. 1025/2003, personalul care își desfășoară activitatea la bordul platformelor marine se încadrează în locuri de muncă în condiții speciale. Unitățile din acest domeniu de activitate au derulat toate procedurile de verificare a locurilor de muncă (evaluarea nivelului de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională, efectuarea expertizării medicale, efectuarea expertizării tehnice de către INSEMEX Petroșani), modul de îndeplinire a măsurilor tehnico-organizatorice pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor profesionale fiind verificat și de inspectoratele teritoriale de muncă.

Având în vedere nivelul ridicat de risc pe care îl presupune activitatea pe platformele marine, impactul asupra mediului în cazul producerii unor accidente tehnice urmate de pierderi de produse petroliere, conducerea Inspecției Muncii a prevăzut desfășurarea unei acțiuni în acest domeniu. În urma controalelor efectuate la 6 unități economice s-a constatat că:

- activitatea de salvare maritimă la aceste unități este în concordanță cu prevederile internaționale în domeniu;
- personalul care desfășoară activitatea pe platformele marine este instruit periodic în privința modalităților de acționare în situații de urgență;
- personalul de conducere al fiecărei platforme participă periodic (2 ani) la cursuri de specializare în domeniul salvării și siguranței maritime (conform Organizației Maritime Internaționale).

✚ Promovarea dialogului social și îmbunătățirea mediului de muncă din sectorul de exploatare și prelucrare a lemnului

Analiza accidentelor de muncă a evidențiat, în perioada 2001-2004, valori ridicate ale indicatorilor specifici, ceea ce plasează sectorul de exploatare și prelucrare a lemnului printre sectoarele din economia națională cu un grad ridicat de risc de accidentare.

Rezultatele obținute după desfășurarea proiectului de parteneriat între Guvernul Suedez și Inspecția Muncii din România, în județul Sibiu, precum și aprecierile favorabile și recomandările experților suedezi și ale partenerilor sociali implicați în proiect au motivat ideea generalizării experienței pozitive dobândite.

În acest sens, Inspecția Muncii a prevăzut în anul 2005 această acțiune. Au fost nominalizate 16 județe țintă ca locații pentru derularea acțiunii, avându-se în vedere gradul de împădurire, numărul de unități existente și numărul de muncitori angajați în acest sector de activitate.

Pentru conștientizarea angajatorilor și angajaților privind cerințele minime de securitate și sănătate care trebuie respectate în vederea asigurării unui mediu de muncă sigur și sănătos pentru toți lucrătorii, Inspecția Muncii a coordonat inspectoratele teritoriale de muncă din aceste județe pentru organizarea de:

- acțiuni de informare și instruire a partenerilor sociali, a organizațiilor patronale și sindicale reprezentative pe plan local. Au fost invitate asociațiile profesionale de industria lemnului și instituțiile locale (Prefectura, Camere de Comerț și Industrie, Primării, Agenții Teritoriale de Mediu etc.). Au participat 396 de persoane reprezentând 222 agenți economici;

- acțiuni în vederea realizării la nivel de întreprindere a unui model de cooperare între organizațiile patronale, organizațiile sindicale, întreprinderile din domeniul exploatarei și prelucrării lemnului, precum și instituțiile de stat locale pe baza metodei LFA (Logical Framework Approach – Abordarea centrată pe obiective);
- mese rotunde în 10 județe, la care au participat reprezentanții unui număr de 120 de agenți economici, la care s-au abordat subiecte privind: stresul și managementul mediului de muncă, psihologia stresului, zgomotul - factor de stres și suprasolicitarea neuropsihosenzorială în muncă.

Această acțiune a fost larg mediatizată prin apariția a 27 de articole în presa locală. De asemenea, au fost elaborate și difuzate:

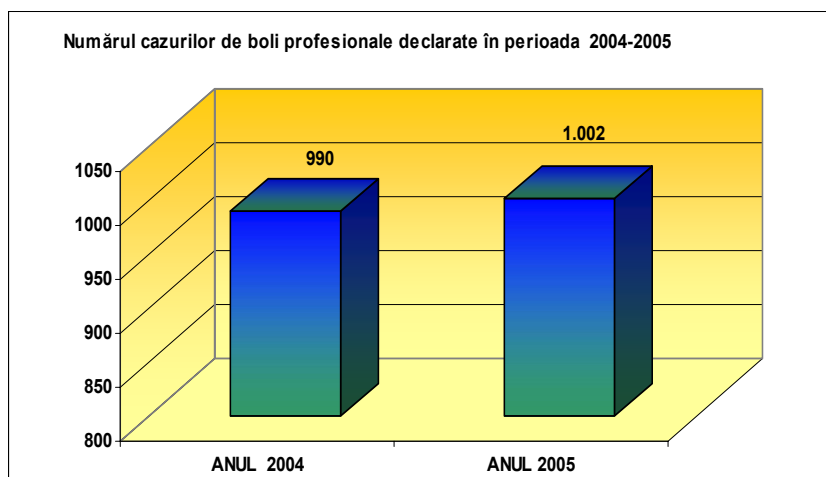
- instrucțiuni de lucru și securitate a muncii pentru utilaje la care s-au produs cele mai multe accidente;
- chestionare (check-list-uri) pe diverse teme pentru evaluarea mediului de muncă;
- liste cadru cuprinzând aspecte specifice ale legislației industriei de prelucrare și exploatare a lemnului pentru efectuarea unor evaluări proprii în vederea stabilirii unor priorități și luarea deciziilor de către conducătorii unităților în probleme de securitate a muncii.

CAPITOLUL VII
ASPECTE GENERALE ALE MORBIDITĂȚII
PROFESIONALE

VII. ASPECTE GENERALE ALE MORBIDITĂȚII PROFESIONALE

Tendențele evolutive ale morbidității profesionale la nivel național în cursul anului 2005 au fost analizate și prezentate de Centrul național de coordonare metodologică și informare privind bolile profesionale din cadrul Institutului de Sănătate Publică București.

Modificările apărute în tabloul patologiei profesionale sunt influențate de mai mulți factori: dezvoltarea industriei, forța de muncă, evoluția șomajului etc.



Domeniile economiei care prezentau în anul 2005 o incidență crescută a bolilor profesionale (*criteriu: peste 100 de cazuri*) sunt: extracția și prepararea minereurilor metalifere (137 de cazuri noi), industria metalurgică (277 de cazuri noi), industria mijloacelor de transport rutier (150 de cazuri noi).

În anul 2004, analizând cazurile înregistrate prin prisma aceluiași criteriu, se evidențiază următoarele domenii: industria metalurgică (202 cazuri noi), industria de mașini și echipamente (194) și alte activități extractive (252 cazuri noi).

Comparând datele înregistrate în cei 2 ani se poate concluziona că există domenii de activitate cu o patologie specifică și anume: industria extractivă și industria metalurgică.

Situația bolilor profesionale pe entități morbide

Diagnostic	Cauză	Nr. cazuri noi de boli profesionale declarate	
		Anul 2004	Anul 2005
Adenocarcinom pulmonar	Hidrocarburi aromatice, negru de fum	0	1
Alergodermie	Antiinflamatorii	1	0
Artroză cronică	Suprasolicitare fizică	10	25
Astenopie acomodativă	Suprasolicitare fizică	0	2
Astm bronșic	Pulberi minerale, pulberi textile, gaze și vapori iritanți, pulberi organice	86	95
Azbestoză	Azbest	7	11
Bisinoză	Pulberi textile	1	0
Boală de vibrații	Vibrații mecanice	2	0

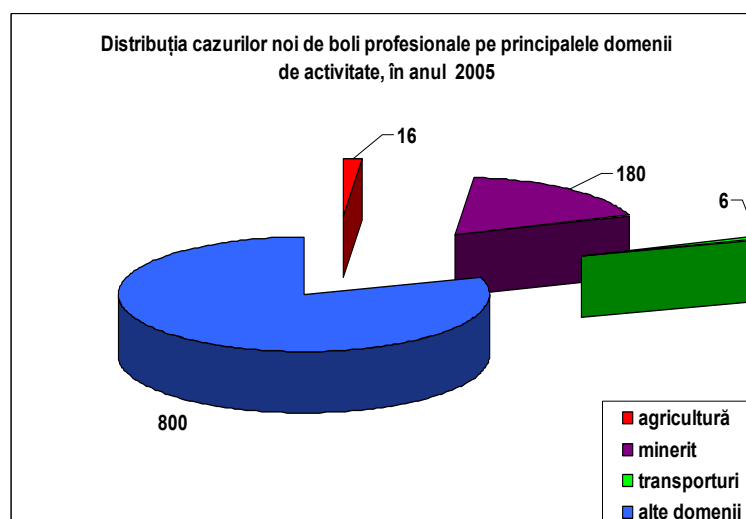
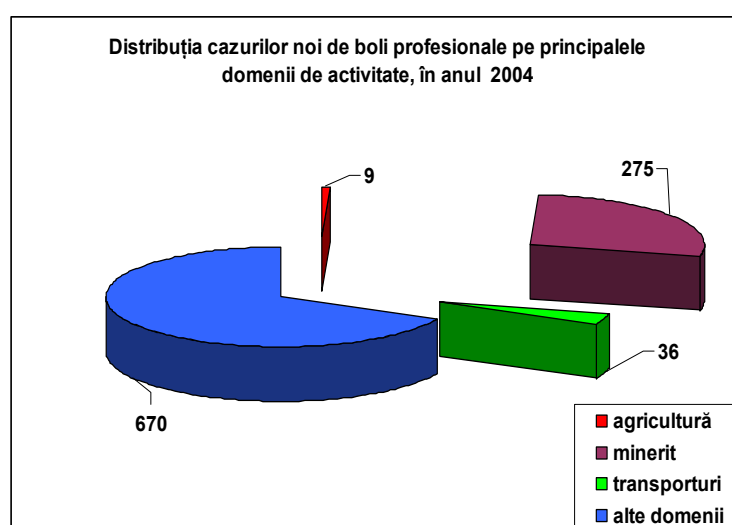
Diagnostic	Cauză	Nr. cazuri noi de boli profesionale declarate	
		Anul 2004	Anul 2005
Boli infecțioase	Agenți biologici patogeni	36	42
Bronșită cronică astmatiformă	Pulberi vegetale, mucegaiuri	0	1
Bronșită cronică	Pulberi minerale, pulberi textile, gaze și vapori iritanți, pulberi organice	21	61
Dermită	Compuși iritanți/alergizanți asupra pielii	20	20
Eczemă	Compuși iritanți/alergizanți asupra pielii	2	0
Epicondilită	Suprasolicitare fizică	3	1
Fibroză pulmonară	Gaze și vapori iritanți	3	5
Hipoacuzie	Zgomot	105	135
Intoxicație subacută	Oxizi de azot + monoxid carbon	6	0
Intoxicație acută	Cationit + monoxid carbon	7	14
Intoxicație cronică	Plumb, mercur, mangan, toluen, tricloretilenă, tetraclorură de carbon	158	185
Iritație cronică de CRS	Gaze sudură, fibre minerale, pulberi textile, lemn, nitrolacuri	5	11
Laringită, disfonie	Suprasolicitare fizică	2	2
Perforație sept nazal	Crom/compuși cu crom	2	1
Leucoză mieloidă	Formaldehidă	1	0
Miotendosinovită	Suprasolicitare fizică	3	1
Pneumoconioză mixtă	Pulberi mixte	1	2
Rinită alergică	Făină	1	0
Sindrom canal carpian	Vibrații mecanice	1	5
Sindrom canal carpian	Suprasolicitare fizică	4	0
Sindrom osteoarticular	Vibrații mecanice	1	1
Sindrom osteoarticular	Suprasolicitare fizică	3	0
Sindrom Raynaud	Vibrații mecanice	8	10
Sindrom reactiv	Suprasolicitare fizică	1	0
Sideroză	Oxizi metalici	3	9
Silico-tbc	Pulberi de SiO ₂	2	6
Silicoză	Pulberi de SiO ₂	102	108
Surditate	Zgomot	61	39
Varice	Suprasolicitare fizică	2	7

Analizând aceste rezultate, utilizând același criteriu (peste 100 de cazuri) se constată că pe primul loc printre bolile profesionale se situează intoxicația cronică cu plumb, mercur, mangan, toluen, tricloretilenă sau tetraclorură de carbon (185 de cazuri noi în anul 2005 și 158 de cazuri noi în anul 2004), urmată de hipoacuzie (135 de cazuri noi în anul 2005 și 105 de cazuri în anul 2004) și silicoză cauzată de pulberi de SiO₂ (108 cazuri în anul 2005 și 102 cazuri în anul 2004).

Așa cum reiese din tabelul de mai jos, în minerit s-au înregistrat cele mai multe cazuri de îmbolnăviri profesionale. Astfel, în anul 2004 s-au declarat 275 de cazuri, în anul 2005, 180 de cazuri, marcând o scădere de 34,5% a acestor îmbolnăviri profesionale.

Numărul cazurilor noi de boli profesionale declarate, pe principalele domenii de activitate

Domeniul	ANUL 2004	ANUL 2005
agricultură	9	16
minerit	275	180
transporturi	36	6
Alte domenii	670	800



Anul 2005 aduce tendințe noi în tabloul morbidității profesionale, numărul cazurilor de îmbolnăviri fiind în scădere în domeniile transporturi, minerit și industria de mașini și echipamente. Dar există o creștere îngrijorătoare de cazuri noi de boli profesionale de 37% în industria metalurgică.

Alte domenii (exceptând agricultură, minerit, transporturi)	Numărul cazurilor de boli profesionale declarate	
	ANUL 2004	ANUL 2005
Activități recreative, culturale și sportive	10	2
Administrație publică	4	2
Alte activități de servicii	8	0
Alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	1	6
Cercetare-dezvoltare	3	2
Comerț cu amănuntul (cu excepția autovehiculelor și motocicletelor); repararea bunurilor personale și gospodărești	0	1
Construcții	10	16
Edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport	0	2
Extracția și prepararea minereurilor metalifere	0	1
Gospodărirea resurselor de apă, captarea, tratarea și distribuția apei	1	0
Hoteluri și restaurante	0	4
Industria alimentară și a băuturilor	26	20
Industria altor mijloace de transport	0	40
Industria altor produse din minerale nemetalice	19	18
Industria celulozei, hârtiei și cartonului	1	2
Industria chimică și a fibrelor sintetice și artificiale	20	12
Industria confecțiilor de îmbrăcăminte	12	9
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal	27	22
Industria de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie	1	1
Industria de echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații	1	0
Industria de mașini și aparate electrice	5	15
Industria de mașini și echipamente	194	59
Industria de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice	2	0
Industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou	0	1
Industria de prelucrare a lemnului	14	18
Industria de prelucrare a țițeiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari	1	1
Industria metalurgică	202	277
Industria mijloacelor de transport rutier	0	150
Industria pielăriei și încălțămintei	3	9
Industria textilă și a produselor textile	16	19
Industria tutunului	3	0
Învățământ	3	2
Neprecizată	13	0
Poștă și telecomunicații	2	3
Producția de mobilier și alte activități industriale	6	21
Producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă	25	13
Recuperarea deșeurilor și resturilor de materiale reciclabile	1	0
Sănătate și asistență socială	36	52
TOTAL	670	800

Pentru toți lucrătorii expuși la factori de risc de îmbolnăvire profesională este esențială preocuparea pentru protecția propriei sănătăți, prezentarea la controalele medicale periodice fiind un mijloc de depistare a bolii în fază incipientă.

CAPITOLUL VIII
STATISTICI ALE ACCIDENTELOR DE MUNCĂ
PRODUSE ÎN ANUL 2005

VIII. STATISTICI ALE ACCIDENTELOR DE MUNCĂ PRODUSE ÎN ANUL 2005

În anul 2005 a fost înregistrat un număr de 5.039 de persoane accidentate (5.695 în anul 2004), dintre care 519 accidentate mortal (431 în anul 2004).

Indicele de frecvență (numărul de accidentați care revine la 1.000 de lucrători) a fost de 0,85⁰/₀₀ pentru totalul persoanelor accidentate și 0,09⁰/₀₀ pentru accidentații mortal.

În aceeași perioadă, s-au produs 48 de accidente de muncă colective, în care au fost implicate 234 de persoane, dintre care 61 au decedat. Un număr mare de accidente de muncă s-a înregistrat în:

- București – 517 accidentați reprezentând 10,3% din totalul accidentaților;
- Petroșani – 353 accidentați reprezentând 7,0% din totalul accidentaților;
- Cluj – 262 accidentați reprezentând 5,2% din totalul accidentaților;
- Brașov – 214 accidentați reprezentând 4,2% din totalul accidentaților;
- Argeș – 186 accidentați reprezentând 3,7% din totalul accidentaților;
- Constanța – 182 accidentați reprezentând 3,6% din totalul accidentaților.

În ceea ce privește *accidentele mortale*:

- București – 58 accidentați reprezentând 11,2% din persoanele accidentate mortal;
- Cluj – 41 accidentați reprezentând 7,9% din persoanele accidentate mortal;
- Brașov – 28 accidentați reprezentând 5,4% din persoanele accidentate mortal;
- Ialomița – 21 accidentați reprezentând 4,0% din persoanele accidentate mortal;
- Iași – 20 accidentați reprezentând 3,9% din persoanele accidentate mortal.

Sectoarele economiei naționale în care au fost înregistrate cele mai multe accidente de muncă sunt:

- *Construcții* - 707 accidentați reprezentând 14,0% din totalul accidentaților;
- *Extracția și prepararea cărbunelui* - 378 de accidentați reprezentând 7,5% din totalul accidentaților;
- *Fabricarea lemnului și a produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din împletitură de pai și alte materiale* - 261 de accidentați reprezentând 5,2% din totalul accidentaților;
- *Industria metalurgică* - 241 de accidentați reprezentând 4,8% din totalul accidentaților;
- *Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații)* - 232 de accidentați reprezentând 4,6% din totalul accidentaților;

Cel mai mare număr de accidente **mortale** de muncă s-a înregistrat în **sectoarele**:

- *Construcții* - 123 de accidentați mortal reprezentând 23,7% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Transporturi terestre; transporturi prin conducte* – 41 de accidentați mortal reprezentând 7,9% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Silvicultură, exploatare forestieră și servicii anexe* – 26 de accidentați mortal reprezentând 5,0% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Comerț cu ridicata și servicii de intermediere în comerțul cu ridicata (cu excepția autovehiculelor și motocicletelor)* – 22 de accidentați mortal reprezentând 4,2% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Agricultură, vânătoare și servicii anexe* – 20 de accidentați mortal reprezentând 3,9% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Industria alimentară și a băuturilor* – 17 accidentați mortal reprezentând 4,2% din totalul persoanelor accidentate mortal;
- *Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; aranjarea și vopsirea blănurilor* – 19 accidentați mortal reprezentând 3,7% din totalul persoanelor accidentate mortal.

Din punctul de vedere al vârstei persoanelor accidentate, analiza accidentelor de muncă a evidențiat faptul că persoanele cu vârsta cuprinsă între 30 – 40 de ani dețin o pondere de 31,1% din totalul accidentaților.

De asemenea, lucrătorii cu vechime în ocupație de până la 5 ani sunt cei mai expuși riscului de accidentare, reprezentând 42,0% din totalul accidentaților, în timp ce lucrătorii cu o vechime în ocupație între 10 și 20 de ani reprezintă 22,1% din totalul acestora.

Analiza accidentelor din punctul de vedere al vechimii la locul de muncă relevă faptul că 66,4% din totalul accidentaților sunt lucrători cu vechime de până la 5 ani (34,7% adică 1.751 de persoane accidentate au vechime la locul de muncă de până la un an), iar cei din grupa de vechime 10-20 de ani reprezintă 13,9% din totalul accidentaților.

Analiza împrejurărilor în care s-au produs accidentele de muncă relevă faptul că cele mai multe accidente au avut loc prin: accidente de circulație (740 – 14,7%), urmată de prindere, lovire, accidentare de mașini și utilaje în funcțiune (703 - 14,0%).

În ceea ce privește accidentele mortale, cele mai multe s-au produs în accidente de circulație (198 – 38,2%), urmate de căderea accidentatului de la înălțime (78 – 15,0%) și căderea/prăbușirea de materiale și obiecte (50 – 9,6%).

Din analiza cauzelor care au generat accidentarea celor 5.039 de persoane în anul 2005 rezultă că: persoanele vătămate (executanții) au contribuit în mod direct la producerea a 4.399 de accidente, reprezentând 87,3%.

La 51,9% (2.613) din accidente au fost relevate cauze dependente de elementele materiale (mijloacele de producție), deficiențele din sarcina de muncă a executantului au generat producerea a 42,1% (2.121) din accidente, iar la 14,1% (709) din accidente s-au identificat cauze dependente de mediul de muncă.

Detalierea celor 4 grupe de cauze pe elemente cauzale este prezentată în tabelul următor:

GRUPA DE CAUZE	ELEMENTE CAUZALE	TOTAL ACCIDENTAȚI		ACCIDENTAȚI MORTAL	
		Nr.	%	Nr.	%
a) – Cauze dependente de executant - persoanele vătămate (executanții) au contribuit în mod direct la producerea unui număr de 4.399 de accidente, reprezentând 87,3% .	- efectuarea necorespunzătoare a operațiilor de muncă	1.799	40,9	123	31,3
	- omisiuni (neutilizarea mijloacelor de protecție din dotare; neefectuarea în timp util a unor operații indispensabile securității muncii)	1.036	23,6	103	26,2
	- căderi:	883	20,1	39	9,9
	• la același nivel	517	11,8	9	2,3
	• de la înălțime	366	8,3	30	7,6
	- expunerea, în afara sarcinii de muncă, la factori periculoși sau nocivi (deplasări, staționări în locuri sau zone cu pericol temporar sau permanent)	410	9,3	88	22,4
	- efectuarea, în afara sarcinii de muncă, a unor operații din care rezultă stări periculoase sau nocive	60	1,4	4	1,0
	- prezența la lucru în condiții psihofiziologice necorespunzătoare	46	1,0	16	4,1
	- alte cauze	165	3,7	20	5,1
	TOTAL	4.399	100	393	100
b) – Cauze dependente de mijlocul de producție – mijlocul de producție a contribuit la producerea unui număr de 2.613 accidente, reprezentând 51,9% .	- cauze de natură fizică (deplasări sub efectul gravitației; mișcări funcționale ale mașinilor și mecanismelor etc.)	2.220	85,0	187	83,1
	- cauze de natură chimică (pericol la contact sau manipulare)	61	2,3	11	4,9
	- cauze de natură biologică (pericol la contact sau manipulare)	5	0,2	0	0
	- alte cauze proprii mijloacelor de producție (poziții la lucru forțate sau vicioase, efort static mare, luarea unor decizii dificile în timp limitat, monotonia muncii)	327	12,5	27	12,0
	TOTAL	2.613	100	225	100
c) – Cauze dependente de sarcina de muncă – deficiențele din sarcina de muncă a executantului au generat producerea unui număr de 2.121 de accidente, reprezentând 42,1% .	- deficiențe de îndrumare, supraveghere și control	576	27,2	54	27,3
	- erori în prestabilirea operațiilor de muncă	518	24,4	40	20,2
	- omisiuni în prestabilirea operațiilor de muncă	300	14,1	24	12,1
	- lipsuri în asigurarea condițiilor de securitate și igienă a muncii	158	7,5	19	9,6
	- repartizarea necorespunzătoare a executanților pe locurile de muncă	166	7,8	20	10,1
	- alte cauze	403	19,0	41	20,7
	TOTAL	2.121	100	198	100
d) – Cauze dependente de mediul de muncă – mediul de muncă a contribuit la producerea unui număr de 709 accidente, reprezentând 14,1% .	- cauze de natură fizică (temperatura aerului, umiditatea aerului, nivelul de iluminare scăzut)	193	27,2	27	35,1
	- caracterul special al mediului de muncă (subteran, aerian, acvatic)	29	4,1	5	6,5
	- climatul psihosocial (relații neprincipiale între membrii colectivului, stări de panică)	25	3,5	2	2,6
	- cauze de natură chimică (pericol de inhalare)	14	2,0	6	7,8
	- alte cauze	448	63,2	37	48,0
	TOTAL	709	100	77	100

Ocupația cea mai frecvent întâlnită în rândul persoanelor accidentate în muncă este cea de **lăcătuș mecanic**. Numărul lor este de 327, reprezentând 6,5% din totalul persoanelor accidentate. Din totalul de 327 de accidentați, 53,5% sunt lucrători cu o vechime la locul de muncă de până la 5 ani și anume:

- 23,2% au vechime de până la 1 an;
- 18,1% au vechime între 1 – 3 ani;
- 12,2% au vechime între 3 – 5 ani.

A doua ocupație cu pondere mare pe economie (4,1% - 205 accidentați) este cea de **miner în subteran**. Din cei 205 accidentați, 64,8% au o vechime la locul de muncă de până la 5 ani:

- 34,6% au vechime de până la 1 an;
- 19,5% au vechime între 1 – 3 ani;
- 10,7% au vechime între 3 – 5 ani.

Ocupația care deține locul al treilea ca pondere pe economie (2,7% - 136 de accidentați) este cea de **șofer autocamion (mașini de mare tonaj)**. Din cei 136 de accidentați, 79% au o vechime la locul de muncă de până la 5 ani:

- 36,1% au vechime de până la 1 an;
- 31,1% au vechime între 1 – 3 ani;
- 11,8% au vechime între 3 – 5 ani.

Ponderile cele mai mici, de aproximativ 2% din totalul accidentaților, revin următoarelor categorii de lucrători:

- muncitor necalificat la demolarea clădirilor (120 – 2,4%);
- muncitor necalificat în mine și cariere (104 – 2,06%);
- electrician de întreținere și reparații (100 – 2%);
- sudor electric (96 – 1,9%);
- șofer de autoturisme și camionete (93 – 1,8%);
- tâmplar universal (85 – 1,7%);
- lăcătuș construcții metalice și navale (81 – 1,7%).

Analizând cauzele care produc accidentele de muncă în diferite domenii de activitate s-a observat că majoritatea accidentelor se produc, în special, ca urmare a:

- folosirii unor angajați noi, fără pregătire profesională corespunzătoare pentru efectuarea muncii respective, lipsa experienței în muncă determinând numărul mare de accidentați cu vechime mică la locul de muncă (până la 5 ani);
- nerespectării tehnologiilor de lucru;
- nerespectării normelor de securitate și sănătate în muncă;

- exploatării instalațiilor și utilajelor fără asigurarea reviziilor și reparațiilor corespunzătoare acestora;
- deficiențelor în sistemul de pregătire și instruire a personalului.

Pentru diminuarea numărului de accidente de muncă, atât a celor cu incapacitate temporară de muncă cât și a celor mortale, printre măsurile ce pot fi luate se pot avea în vedere următoarele:

- acordarea unei atenții deosebite instruirii tinerilor privind cerințele de securitate și sănătate în muncă;
- evitarea schimbării locului de muncă al angajaților fără o pregătire și instruire temeinică a acestora în prealabil.